

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 8.

V GORICI, ČETRTEK 20. FEBRUARJA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

21. februarja, petek: Irena (Miroslava); Feliks; Maksim. — 22., sobota: Sv. Petra stol; Margareta Kortonska. — 23., nedelja: 2. predpepelnična nedelja. Peter Damiani, cerkv. učenik. — 24., ponedeljek: Matija (Bogdan), apostol. — 25., torek: Valburga, devica; Viktorin in tovariši, muč. — 26., sredo: Matilda, devica; Aleksander, škof, muč.; Viktor. — 27., četrtek: Gabriel od Zalostne Matere božje.

Novice.

Guido Neri umrl.

»Novi list« je pisal zadnjič o grozni nesreči, ki je zadela glasilo tržaškega fašizma »Il Popolo di Trieste«. Nečloveški napad je zahteval 4 žrtve, od katerih je eden, urednik Guido Neri, v noči od srede na četrtek podleži težkim ranam. Ker smo zaključili list kot običajno že v sredo zjutraj, poročamo o njegovi tragični smrti šele danes. Konec mladega časnikarja je globoko pretresel vso državo. Načelnik vlade je poslal v Trst brzojavko, kjer je rekel, naj pokrijejo truplo tovariša Nerija s cvetjem. Njegovo pogumno obnašanje pred obličjem smrti naj služi v vzpodbudo in časten vzgled. Papež Pij XI. je podelil preko tržaškega škofa umirajočemu apostolski blagoslov. Prestolnaslednik princ Humbert je poslal sožalno brzojavko in se pridružil enodusnemu ogorčenju javnosti. Ravno tako je izrazil dnevniku in prizadetim družinam sožalje sam vladar Viktor Emanuel III. Umrlega časnikarja, ki je padel kot žrtev svojega poklica, so se spomnili v vznešenih besedah predsednik poslanske zbornice Giurati, predsednik senata Federzoni, glavni tajnik stranke Turati, načelnik glavnega štaba milice Teruzzi, številni poslanci in drugi veljaki. Brzojavk je prišlo iz vseh delov države toliko, da jih ni mogoče naštet.

Trst je pripravil Neriju pogreb, kakor ga mesto še ni videlo. Ze zjutraj so bila vsa poslopja v žalnih zastavah. Tisočglave množice so romale nepretrgoma k hiši žalosti škropit zemeljske ostanke Guida Nera. Ob 2. in pol popoldne so ostali v mrliški sobi samo sorodniki in prijatelji umrlega ter zastopniki oblastev. Pretresljiv je bil prizor, ko je Nerijev oče zadnjič poljubil sina na čelo in se je nato raket za vedno zaprla. Ob treh so časnikarji od »Popola di Trieste« nesli krsto, zavito v trobojnico, iz hiše. Začel se je nepregleden spreved: na čelu so korakali zastopniki fašistovskih bojovniških oddelkov z zastavami, sledili so bivši bojovniki, invalidi, planinci, vpokojeni orožniki,

odposlanci najrazličnejših sportnih organizacij, nato stanovske zveze, kjer so bili zastopani vsi poklici. Vencev je bilo toliko, da so polnili več vozov. Za krsto so korakali sorodniki in zastopniki oblastev: tržaški prefekt Porro, prefekt iz Gorice Dompieri, istrski prefekt Leone, poveljnik armadnega zbora iz Trsta general Taranto, vsi inozemski konzuli, cela vrsta poslancev in senatorjev, generalov, visokih uradnikov, občinskih načelnikov in tako dalje. V cerkvi sv. Antona Novega je čakal krsto tržaški škof Fogar, ki je opravil cerkvene obrede. Žalni spreved se je vil do južnega kolodvora polni dve uri. Med potjo so Tržačani metali na krsto cvetje, iz občinstva se je slišalo pridušeno jokanje. Samo srce iz kamna bi moglo ostati neobčutno pred tako žalostjo. Saj je ta obsodbe vredni zločin, kakor smo že zadnjič omenili, vzbudil ogorčenje ne samo v našem prebivalstvu, temveč v vsej državi in tudi v poštenu inozemski javnosti. Na južnem kolodvoru, odkoder so prepeljali Nerija v njegovo rojstno mesto Ankono, so se poslovili od umrlega časnikarja oblastniki in tajnik stranke dr. Perusino.

V Ankoni so mladi žrtvi priredili veličasten pokop.

Zločini proti materinstvu.

Tržaška policija je že dolgo sumila, da je bolniška strežnica Ema Bolle sprejemala noseče in jim dajala nedovoljene nasvete in pomoč za odpravo plodu. Bolletova je vse tajila, a policiji se je posrečilo, da je odkrila stanovanje, kjer je Bolletova prijateljica Pavla Blagaina sprejemala ženske in posredovala prepovedana opravila. Obe osumljenki in še tri druge ženske, ki so jima zbirale nosečnice, so zaprli.

Idrijski rudarji v Rimu.

V ponedeljek je podminister za korporacije posl. Alfieri sprejel od poslance idrijskih rudarjev Janeza Kokalja, Filipa Kumerja in Janeza Gnezdo. Odposlanci so podministra pozdravili in mu predložili želje idrijskih rudarjev. Podminister je obljubil, da bo zadevo proučil.

Nov minister.

S kraljevim odlokom je bil na mesto umrlega ministra Mihaela Bianchija imenovan za ministra javnih del poslanec Di Crollanza.

Pastirski list beneških škofov.

Patrijarh beneški, nadškof in škofje beneških dežela so izdali skupno pismo na vernike, v katerem naznanjajo, da se bo mesto običajnih pastirskih listov v postu brala raz vseh prižnic zadnja papeževa okrožnica o krščanski vzgoji mladine. Zakaj v da-

našnji dobi ni bolj važne reči, ko da katoliški starši dobro vedo, kakšne naravne pravice in dolžnosti do otrok imata Cerkev in družina.

Masarykova osemdesetletnica.

Dne 7. marca praznuje predsednik češko-slovaške republike Tomaž Masaryk osemdesetletnico rojstva. Ker spada Masaryk med ustanovitelje države, bodo svečanosti zelo sijajne. Parlament je proglasil Masaryka s posebnim zakonom za zaslužnega sina republike in mu daroval 20 milijonov kron, ki jih bo predsednik obrnil v dobrodelne namene.

Pazite!

Zadnji petek okrog osmih zvečer sta se na Gorjanskem na Krasu pojavila dva neznanca na kolesih. Kupovala, pila in jedla sta, a vse plačevala s ponarejenimi dvajsetlirskimi novci. Petkrat sta poskusila srečo. V gostilni Šapla se jima je pa zazdelo prevroče in sta jo kar od jedi pobrisala proti Praprothu. Komenski orožniki ju že iščejo.

Za dostojno nošo.

Kongregacija koncilija v Rimu je razposlala vsem škofom točna navodila glede ženske noše. Odlok sestoji iz dvanajstih členov, ki nalagajo škofom, duhovnikom, predstojnikom katoliških zavodov in staršem skrb, da se ženske dostojno oblačijo. Nedostojno oblečene ženske ne smejo k spovedi ne k sv. obhajilu, se ne smejo udeleževati javnih procesij, ne morejo biti za botre pri krstu ali birmi. Ženska, ki je tako nedostojno oblečena, da vzbuja pohujšanje, naj se izžene iz cerkve.

Otroško zborovanje v Moskvi.

Vodstvo tretje internacionale razglašča, da se bo 1. maja vršilo v Moskvi mednarodno zborovanje komunističnih otrok. Komunisti bodo na državne stroške spravili v Moskvo 20.000 otrok iz Nemčije, Anglije, Francije in Češkoslovaške, da bodo po moskovskih ulicah vpili za vzajemnost delavskih otrok vsega sveta. Pri tem se ne hote spomnimo milijonov ruskih otrok, ki žive brez staršev v najhujši revščini. Ali bi ne bilo pametneje, če bi se boljševiki usmili te ruske kmečke in delavske dece, mesto da zbirajo otroške polke po drugih deželah in jih vlačijo v politiko?

Bolgarski slikar Tanev

je razstavil svoje slike v Beogradu, Splitu in Zagrebu. Po vojni je to prvič, da je bolgarski umetnik nastopil v Jugoslaviji. Tanev je s sprejemom zelo zadovoljen.

Kdor »Družine« ne namerava naročiti, naj nemudoma vrne prvo in drugo številko!

Nagrada vladnega načelnika.

Načelnik vlade je razpisal 100.000 lir nagrade za osebo ali osebe, ki odkrijejo zločinske napadalce na »Polo di Trieste«. Zelja celokupnega prebivalstva je, da bi hudodelci, ki so povzročili tolikim družinam in deželi tako gorje, prišli čim prej v roke pravice.

Sole in učitelji na Goriškem.

Koncem 1929. je bilo v goriški deželi 143 šol s 689 razredi; v njih je poučevalo 506 učiteljskih moči. Zraven tega deluje še 49 otroških vrtecev.

Divja burja.

V torek opoldne je kmetica Marija Širca nesla po poti iz Proseka v Miramaru sinu kosilo. Pred orožniško postajo v Miramaru je močan val burje vrgel ubogo ženo ob tla. Prenesli so jo najprej v orožniško postajo, potem pa v tržaško bolnico, kjer so ugotovili, da si je pretresla možgane in zadočila tudi notranje poškodbe.

Mussolinijeva hči zaročena.

V soboto je v palači Torlonia v Rimu priredil vladni načelnik družinski sprejem, pri katerem se je naznanila vest, da sta se gdč. Edda Mussolini in grof Galeazzo Ciano zaročila. Zaročenec je sin ministra za železnice grofa Ciana, po poklicu diplomatski uradnik. Nastavljen je za tajnika pri poslanstvu pri Vatikanu.

Slaba vzgoja

je kriva, da je toliko mladih zločincev. Tega mnenja je Ford, kralj avtomobilov. Mnenje seveda ni novo, toda bogati Ford ima sredstva, da svoja mnenja krepko podpre. Zato je tudi dal 100 milijonov dolarjev na razpolago, da se zgrade vzgajališča za zamenjano mladino.

Poroka.

V soboto se je v Lokavcu pri Ajdovščini poročil zdravnik dr. Lojze Simoniti z gdč. Cveto Postlovo iz ugledne lokavške rodbine. Obilo srečel

Neurje.

Pretekli teden so imeli na Sardiniji hude nevihte. Reke so narastle za par metrov. Odnášalo je tudi mostove in hiše. Par ljudi je prišlo ob življenje.

Papežev poslanik

v Nemčiji je postal Cesare Orsenigo, ki je bil doslej nuncij v Budimpešti, preje pa kanonik v Milanu.

Nesreče v Trstu.

Zidar Jožef Škilan, star 34 let, je padel z odra, ko je popravljal cerkev sv. ušta, in se hudo pobil po kolenih. Prepeljali so ga v bolnišnico. — Uradnika Alojzija Sosiča iz Barkovelj je popadla slabost, ko je nadziral nalaganje parnika »Venezia«. Treščil je z glavo ob tla in si pretresel možgane. Zdaj se zdravi v bolnišnici. — Mornar Marij Fabrič je nekaj popravljaj na parniku »Vienna«. Nenadoma se mu je zlomila lestva in mladi mornar se je znašel na tleh s pobitim obrazom. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Letošnje cerkvene stoletnice.

»Osservatore Romano« je priobčil zanimiv pregled o zgodovinskih obletnicah, ki se bodo letos praznovala. Na prvem mestu je obletnica smrti sv. Avguština (28. avgusta l. 430.), 12. julija dvestoletnica, odkar je bil izvoljen Lavrencij Corsini za papeža (Klement

XII.), 16. maja stoletnica, odkar je bil sv. Alfonz Liguori proglašen za svetnika (1830).

Nova klavnica v Gorici.

Blizu južnega kolodvora kraj ceste sv. Andreja se bo zidala nova mestna klavnica, ki bo zelo velika, tako da bo mogoče v njej zaklati preko 50 goved dnevno.

V prid oljkarjev.

Ministrski svet je sprejel načrt za zakon, ki naj zaščiti gojitev oljk. Carina na uvoz pristnega olja se zviša od 22.50 na 33.75 zlatih lir, t. j. na 125 papirnatih lir za kvintal. Pristojbina na izdelovanje olja iz semen pa se zviša za 50 lir za kvintal. Tako bodo oljkarji mogli lažje in bolje prodajati pridelek svojih nasadov.

Ošpice v Trstu.

Izmed nalezljivih bolezní so letos v Trstu najbolj sitne ošpice (rabat). Skoro ne najdeš hiše z otroci, ki bi je ta bolezen ne bila obiskala. K sreči je njen potek zelo mil.

Nesreča na morju.

Velikanski morski vihar, ki je divjal od 1. do 5. februarja zapadno od Španske na Atlantskem oceanu, je zajel tudi jugoslovansko ladjo »Daksa«, last Dubrovačke parobrodarske plovitve. Ladja se je potopila z vsemi 38 člani posadke, ki je bila sestavljena večinoma iz samih Dalmatincev. Morje je vrglo na portugalsko obalo tri mrtva trupla. Mesto Dubrovnik, od koder so bili skoro vsi ponesrečeni mornarji, je razobesilo črne zastave.

Častni profesor.

Prestolonaslednika je počastila univerza v Turinu s častnim naslovom profesorja pravnih ved. Take naslove dajejo le visokim osebam ali pa svetovnoznanim učenjakom. Kraljevič ima že tudi naslov častnega doktorja na vseučilišču v Bolonji.

Čiščenje.

V ameriških velemestih je silno dosti zločincev. Policija vsako toliko priredi nanje pravcati lov. V Chicagu so bile prave bitke med policijo in zločinskimi tolpmami. Na obeh straneh so mrtvi in ranjeni. Končno je policija z oklopnimi avtomobili ukrotila zločince in jih 3000 polovila. Baje se jih pa še veliko tisočev skriva po podzemeljskih brlogih.

Prebrisani mlekar.

V bližini Milana živi neki Edvard Ronceglioni. Mož je pobiral mleko po vasi in ga vozil v mesto. Vsa vas se je pa čudila, kako da ta mož redi kar po 30 opitanih prašičkov. Končno so rešili uganko. Mlekar je malo pred mestom ustavil konjička, odlil iz vsakega vrča malo mleka in dolil vode. Mleko je dajal svojim pujskom, vodo pa so pili meščani.

Iz bojnih ladij — avtomobile!

Znani ameriški tovarnar avtomobilov Ford je te dni povedal, kako si misli razorožitev na morju. »Ob koncu vojne sem kupil od ameriškega mornariškega ministrstva ladje in jih z velikim dobičkom porabil za izdelavo avtomobilov in motornih plugov. Pripravljen sem stopiti v pogajanja, da pokupim vojne mornarice vseh držav, da jih spremenim v avtomobile in

pluge. Londonska konferenca je klepetanje. Ljudje so se bojevali, tudi ko ni bilo še oklopníc in kanonov. Edini način, da se vojne preprečijo, je ta, da se vojni dobičkarji prepričajo, da morejo tudi v mirnem času žeti dobičke.« — V tej ameriški sodbi je debelo zrno resnice.

Izvoščeki stavkajo.

V Berlinu so začeli stavkati izvoščeki in šoferji. Tovariše, ki hočejo delati, kar pretepejo in jim gume režejo. V stavko so stopili tudi pariški izvoščeki. Veselje do stavke se je prišlo tudi ameriških tovarišev. V Pittsburgu so že delali take preglavice policiji, da so morali nad nje s plinskimi bombami, ki povzročajo solze.

Danes meni, jutri...

Nekdanji boljševiški mogočnjak Trockij je padel v nemilost. Proti Stalinu nastopa posebno v svojih »Spominih«, kjer odkriva napake boljševiške vladavine. V odgovor pa je dal Stalin pozapreti obe Trockijevi hčeri in njuna moža.

Papežu grozijo?

Dopisni urad Fournière javlja, da so na vatikanski pošti prestregli več grozilnih pisem, naslovljenih na sv. očeta. Pisma so bila oddana na pošto v Moskvi.

Življenje in smrt.

V mestu Gorici je bilo v januarju 29 porok, 80 rojstev, 73 smrti; narastek znaša 7 oseb. V ostalih delih dežele pa je bilo 54 porok, 280 rojstev, 188 smrti; narastek znaša 92 oseb.

Število brezposelnih.

Dne 31. januarja t. l. so v Italiji uradno našteali 462.000 brezposelnih. Ko se začnejo poljska dela, prične število brezposelnih brzo padati.

Slovenski radio v Ameriki.

Brezžični oddajni postaji v Clevelandu in Čikagu sta začele prirejati slovenske koncerte in predavanja. Tako bo moglo 200.000 Slovencev v Ameriki poslušati domačo besedo in glasbo.

Notranje preseljevanje.

V Terranuovo v Sardiniji je prišlo 60 poljskih delavcev iz Vičence. Naselili se bodo v vasi »Mussolini«, ki se že gradi.

Potres.

Že precej časa nismo ničesar čuli o potresih. Pretekli teden se je pa zemlja močno tresla na grškem otoku Kreti sredi Egejskega morja. Glavno mesto Kandija je skoraj popolnoma razrušeno.

Čudno zastrupljenje.

V Gradcu na Štajerskem stanuje bivši general ruske vojske Kušnir Kušinev, ki velja za voditelja ruskih izseljencev v Avstriji. Že večkrat so mu komunisti grozili, da mu pojde za življenje, če ne ustavi protiboljševiškega delovanja; zato je generala strazila tajna policija. V januarju je ruska naselbina v Gradcu priredila častniški ples, ki se ga je udeležil tudi general Kušinev. Drugi dan je generalu desna roka silno zatekla; bil je zastrupljen. General je policiji izjavil, da sta prišla na ples dva neznanca, ki sta mu stisnila roko. Sumijo, da ga je eden izmed njih ranil z zastrupljeno iglo, prikovano na prstan.

Kako je s politiko.

SPREMEMBA V DRŽAVNEM TAJNIŠTVU KATOLIŠKE CERKVE.

V terek je izšlo papeževo pismo, s katerim je poglavar Cerkve razrešil službe dosedanjega državnega tajnika kardinala Petra Gasparrija. Isti dan je prevzel državno tajništvo kardinal Evgen Pacelli. Ko zapušča poveljniško mesto cerkve mož, ki je 15 let dal smer zunanji politiki Vatikanu, je prav, da očrtamo njegovo življensko pot in delo.

Peter Gasparri se je rodil pred 78 leti v vasi Ussita blizu mesta Norcia v Srednji Italiji. Ko je dovršil bogoslovne in pravne nauke, je bil nekaj let tajnik kardinala Mertela, potem pa je do l. 1898. poučeval cerkveno pravo na katoliškem vseučilišču v Parizu. Tega leta ga je papež Leon XIII. povzdignil v nadškofa in ga poslal za apostolskega nuncija v ameriške republike Bolivijo, Peru in Ekvador. Tri leta pozneje pa se je vrnil v Rim, kjer je prevzel težko in odgovorno delo, da je skupno z drugimi pravniki na novo uredil cerkveni zakonik. Ob izbruhu svetovne vojne ga je papež Benedikt imenoval za državnega tajnika katoliške cerkve.

Državno tajništvo je v vrhovnem vodstvu cerkve najvažnejši urad. Po odloku Pija X., ki je na novo določil njegov delokrog, ima državno tajništvo nalogo, voditi zunanjo politiko Cerkve. Državni tajnik vodi diplomatske posle, urejuje stike med sveto stolico in posameznimi državami, pripravlja mednarodne pogodbe, ki jih potem pretresa kongregacija (odbor) za izredne zadeve. On predlaga papežu osebe, ki naj zastopajo sveto stolico pri posameznih vladah. Iz državnega tajništva gredo navodila diplomatskim zastopnikom Cerkve po vsem svetu in v važnih slučajih tudi škofom.

Kardinal Gasparri je bil državni tajnik petnajst let. Služil je dvema papežema: Benediktu XV. in Piju XI. V cerkveni zgodovini je njegovo delo zapustilo neizbrisne sledove. Saj je deloval v burni dobi, v svetovni vojni in v povojnih zmešnjavah. Njegovo delo je rodilo mnogo trajnih sadov; zapustil je tudi dela, katerih prava vrednost se bo šele čez leta mogla presoditi.

Državni tajnik Gasparri je bil mož miru in gradnje. Ob strani mirovnega papeža Benedikta XV. je vodil krmičo cerkve, trudeč se, da narodi končajo vojno klanje in se združijo v pravičen mir. Mirovne okrožnice papeža Benedikta XV. sicer niso mogle pregovoriti narodov, da bi brž končali vojno, toda brez dvoma so močno okrepile gibanje za mir in tako pospešile konec svetovne vojne. V povojni dobi pa je Gasparri začel delo, ki ga je pripravljaj po široki zasnovi. Gasparrijeva osnovna politična misel je bila, spraviti države in Cerkev za sporazumno delo v blagor vernikov kakor tudi človeške družbe.

Zato ga lahko imenujemo zidarja konkordatov in drugih meddržavnih pogodb, ki urejujejo pravice cerkve in pravice države. V tem delu so dozoreli sledeči sadovi:

Pred vojno je imelo diplomatske zastopnike pri sveti stolici devet držav. Ko državni tajnik Gasparri zapušča svoje mesto, ima svoje zastopnike pri Vatikanu 31 držav, med njimi velesile Francija, Italija, Anglija, Nemčija, Poljska ter vse druge slovanske države razen sovjetske Rusije. To je pomemben uspeh Gasparrijeve spretnosti in vztrajnosti.

Pod njegovim vodstvom so se na novo uredili odnošaji med Cerkvijo in državo v mnogih evropskih državah. Leta 1920. je sv. stolica sklenila pogodbo s Francijo, s katero se je dolgotrajno bojno razmerje med Cerkvijo in francoskimi vladami zaključilo in je Cerkev zadobila precej pravic. Leto zatem se je podpisal konkordat z letsko republiko, l. 1924. pa konkordat z Bavarsko, ki je prinesel bavarskim katoličanom velike ugodnosti. Leta 1925. je poljska republika sklenila s sv. stolico konkordat, v katerem so zelo važne določbe, da država priznava katoliški zakon, verouk v šoli, katoliško vzgojo mladine in svobodo katoliških organizacij. Dve leti pozneje je dozorel konkordat z litvansko republiko, v katerem se je med drugim država obvezala, da bo spoštovala jezik narodnih manjšin v cerkvah in pri verouku. Istega leta sta državni tajnik Gasparri in romunski ministrski predsednik podpisala konkordat, ki jamči romunskim katoličanom polno versko svobodo. Sledeča sta l. 1928. dve pogodbi s Češko-slovaško in Portugalsko. Leta 1929. pa je državni tajnik Gasparri podpisal lateranske pogodbe z Italijo, o katerih smo večkrat izčrpno poročali. In lani so nemški katoličani navdušeno pozdravili zelo ugodni konkordat s Prusijo, ki ga je po navodilih Gasparrijeva sklenil nuncij Pacelli, sedanjí naslednik Gasparrijeva.

To so znamenja dela, ki ga je izvršil državni tajnik Gasparri v 15 letih službovanja. Politični položaj Vatikanu se je v tej dobi znatno okrepil. Zrastla pa so tudi nova težka vprašanja, odprla so se nova polja, ki čakajo obdelave.

Kardinal Gasparri odhaja na lastno prošnjo radi starosti. V poslovilnem prirčnem pismu ga papež imenuje »svojega neutrudnega sodelavca in zvestega tolmača.«

Gasparrijeva naslednik.

Novi državni tajnik je še razmeroma mlad, ima 54 let. Glasilo nemškega centra »Germania« piše o njem: »Kardinal Pacelli nam je dobro znan iz svojega delovanja v Berlinu. Duhovna enovitost osebnosti, obilje globokega znanja, jekleni značaj izvirajo pri njem iz skrbne vzgoje in iz modre življenske izkušnje. Kardinal Pacelli je izšel iz rodovine, ki že dolgo služi

papeštvu. Njegov ded in oče sta bila uradnika v papeških pisarnah. Družina je trdoživa, saj je njegov oče učal 80 let, mati pa 76. Kardinalov brat Francesco Pacelli je lani zastopal sveto stolico pri pogajanjih za lateranske pogodbe in je izdelal pravno stran konkordata in drugih dveh pogodb med Vatikanom in Italijo.

Kardinal govori in piše pet jezikov, italijansko nemško, francosko, špansko in angleško. Lansko leto je v Berlinu izšla knjiga njegovih govorov, ki jo je uredil načelnik nemškega centra (krščanske demokratične stranke) prelat Kaas. Novega državnega tajnika označujejo za moža z železno voljo in neutrudno delavnostjo. S plačvanjem in ježo se je v mlajših letih tako utrdil, da vzdrži zelo naporno delo. Pri diplomatskih poslih ga vodi oster, hladen razum, združen s prirojeno tankočutnostjo za najmanjša nihanja v drugih dušah. Jasen in trezen mislec je, obenem pa vedno prežet z zaupanjem, da se najtežavnejše stvari lahko s spretnim in potrpežljivim delom razmotajo in uredijo.

POMORSKO ZBOROVANJE.

Pomorska konferenca v Londonu traja že 3 tedne, a ni prišla še do nobenega sklepa. Zastopniki velesil so razpravljali večinoma le o tem, po kakšnem načrtu in v kakšnem vrstnem redu naj se vrše pogajanja. Šele pred dnevi so se začeli bližati jedru konference: na javni seji so se lotili najprej vprašanja podmornic. Angleži in Amerikanci so kakor znano mnenja, da je treba podmorske čolne odpraviti in prepovedati. Govornik Angležev admiral Aleksander je rekel, da je bila podmornica v svetovni vojni najbolj kruto in nečloveško orožje. To je gotovo resnično. Saj je v letih 1914.—18. podmornica potopila nič manj ko za 12 milijonov 800 tisoč ton trgovskih ladij. Če pomislimo, da je tona prostor, kamor lahko denes 10 hl vode, so to silovite številke. Anglija sama je zgubila od tega 7 milijonov 759 tisoč ton parobrodov. Kako nevarne so podmornice, vidimo tudi iz tega, da je Italija v boju proti temu zahrbtnemu sovražniku postavila na svoja obrežja 702 topova, držala v službi 101 letal in zrakoplovov ter postegnila čez otrantsko morsko ožino med Brindisi in Krfom 66 kilometrov dolgo mrežo iz jekla. Ta jekleni zid se je spuščal 50 metrov globoko v morje in pritrjenih je bilo na njem v primeri razdalji 1200 min. Angleži in Amerikanci so obdajali z jeklenimi mrežami tudi posamezno ladjo, da bi se v njih lovili torpedi podmornic. Razen tega so spremljali ladjo številni torpedolovci, da bi se spustili v boj z bližajočo se podmornico. Vse to ni mnogo pomagalo. Ena ladja za drugo je našla žalosten konec na dnu morja. To je vzrok, da so Angleži že leta 1922. na pomorskem zborovanju v Washingtonu zahtevali, naj se državam prepove zidanje podmornic. Ob odporu Francozov je predlog tedaj propadel. Sedaj so Angleži skozi usta admirala Aleksandra stari predlog

obnovili. Aleksander je rekel, da sta ne ena tona podmornice dvakrat do trikrat več kakor tona vsake druge bojne ladje. Podmornice se morajo torej ne samo iz človeških, ampak tudi iz finančnih razlogov odpraviti.

Grandijevo mišljenje.

Amerikanski zastopnik Stimson se je priključil Angležem in rekel, da so bili napadi nemških podmornic na trgovske ladje glavni vzrok, da je Amerika stopila v svetovno vojno. Da se take nečloveške strahote ne ponove, naj se podmornice kratko in malo prepovedo.

Razlogi Angležev in Amerikancev so torej na prvi pogled skozi in skozi človekoljubne narave. Če pa pogledamo malo globlje, vidimo, da gre tu prav za prav za njih premoč na morju. Velike, zelo drage bojne ladje, ki si jih srednje in majhne države ne morejo privoščiti, se morajo bati edino podmornic. Če bi podmornic ne bilo, bi jim nihče ne mogel doživeti. Amerika in Anglija bi bili neomejeni gospodarici na svetovnih morjih. Nobena druga država, ne Italija ne Francija in ne Japonska, nima toliko denarja, da bi tekmovala z Ameriko ali Anglijo v zidanju morskikh orjakov.

To je vzrok, da se je Francija tudi to pot uprla odpravi podmornic. Njen prvi minister Tardieu je povedal v Londonu kar naravnost, da se Francija nikoli ne bo odpovedala temu važnemu orožju. Istega mnenja so Japonci. Njih zastopnik je rekel, da je podmornica ravno tako orožje kot vsako drugo, nič manj nevarno kakor letala, ki mečejo lahko smrt ne samo na morje, ampak tudi na kopno. Pred vojnimi letali ne bo varen nihče.

Italijanski zunanji minister je stavil zato pameten predlog: naj Anglija in Amerika odpravita pomorske velikanke, pa bodo ostale države podmornice. Pod tem pogojem je Italija rade volje pripravljena razpravljati o prepovedi podmornic.

Iz dosedanjih pogajanj sledi jasno, da bodo podmornice ostale. Potreben

bi bil namreč enodušen sklep vseh 5 velesil, do tega pa ne more priti. Edino, kar bodo v Londonu sklenili, bo to, da se podmornicam za slučaj vojne prepovedo nekateri posebno surovi načini boja, kakor potapljanje trgovskih in potniških ladij brez prejšnjega opomina. Voditelje podmornic bodo najbrž obvezali, da rešijo če mo goče moštvo in potnike sovražnega parobroda.

Francija odkrila karte.

Druga stvar, ki je londonsko zborovanje spravilo nenadoma v živahno vrvenje, je pa to, da je Francija povedala v številkah, kakšno brodovje zahteva. Tardieu je predložil konferenci spomenico, kjer pravi, da si misli Francija do leta 1936. zgraditi brodovje, ki bo 724 tisoč ton veliko. Taka mornarica je neobhodno potrebna za varnost republike in njenih prekmorskih posestev. Da bi med Francijo in Ameriko ali pa med Francijo in Anglijo prišlo kedaj do vojne, se zdi francoski vladi izključeno, toda sedanje vojno brodovje je vendarle premajhno. Leta 1914. je imela Francija 964 tisoč ton brodovja v službi ali v zidavi in parlament je bil dovolil tedaj še 174 tisoč novih ton. Tako je Francija leta 1914. lahko računala z mornarico 1 milijona 139 tisoč ton. Današnje francosko vojno brodovje je pa za več ko 450 tisoč ton manjše, Francija trosi danes za mornarico manj ko pred vojno. Tako utemeljuje Francozi svoje zahteve po zvišanju vojnega brodovja. Toda številke, ki so jih Francozi povedali, so vzbudile pri Angležih, Amerikancih in tudi pri Italijanih precejšen odpor. Amerika in Anglija, najmočnejši pomorski državi na svetu, sta si priznale ena drugi 1 milijon 250 tisoč ton veliko brodovje in postale tako enaki na morju. S tem da zahteva Francija 724 tisoč ton, hoče doseči 60 od sto ameriške, oziroma angleške mornarice. To se zdi posebno Angležem pretirano.

Brodovja se pomnože.

V Londonu se pripravljajo namreč ne samo na to, da ustavijo vsako

grajenje novih ladij, temveč hočejo tudi par starih razrušiti. Zato jih zelo vznemirja, da zahtevajo Francozi ravno nasprotno: povečanje svoje vojne mornarice v vseh vrstah ladij. Razorožitvena konferenca v Londonu se je spremenila tako v pravo oborožitveno zborovanje. To se vidi tudi v tem, da zahtevajo istotako Japonci povečanje svoje mornarice. Po določilih pomorske konference v Washingtonu iz leta 1922. so imeli Japonci pravico do 60 odstotnega števila velikih bojnih ladij, ki jih ima Amerika, oziroma Anglija. Sedaj hočejo imeti na splošno že 70 odstotkov. To pomeni, da nameravajo graditi nove ladje.

Če bo Francija vztrajala pri svojih zahtevah, — pravijo angleški listi — pride pomorsko zborovanje v zelo težak položaj. Angleži bi bili prisiljeni, da skrbje tudi oni za večje brodovje in opuste razoroževanje.

Italijanski tisk se vprašuje, proti komu se Francija oborožuje. Vojna z Ameriko in Anglijo je po zatrdilu Francozov izključena. Ravno tako si ni mogoče misliti vojne med Francijo in Japonci. Proti komu gradijo torej Francozi bojne ladje in čemu? Resnica je ta, da si hoče Francija v Londonu zagotoviti popolno vojaško premoč v Evropi.

Vsi napeto pričakujejo, kako bo Italija odgovorila na francosko spomenico. O izidu zborovanja pa lahko rečemo že danes, da bo prinesel povečanje vojnih mornaric sveta. To se bo zgodilo kljub Zvezi narodov, kljub pogodbi v Locarnu in kljub Kelloggovemu paktu, s katerim se je vojna za vse čase obsodila. Državnikom manjka pač vera v moč in trajnost teh pogodb in zato se zanašajo pred vsem na lastno silo.

Zlat prstan zastonj

dobi brez izjeme vsak, kdor nabere 200 listkov, ki so priloženi vsem po $\frac{1}{4}$ kg težkim paketom jajčnih testenin »Pekate«. — Zahtevajte jih pri trgovcih!

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

»Dragi prijatelji in gostje! Čast mi je naznaniti vam, da je današnja gostija istočasno rodbinska slavnost. Slavimo zaroko moje drage nečakinje. Ti, Nejta,« je rekel smehljajoč se, »sama pokaži našim gostom izvoljenja svojega srca.«

Vseh oči so se okrenile k mladi deklici. Njena bleboda in uporno molčanje sta začela vzbujati občo pozornost, dasi ni nihče slutil resnice. Za trenutek je Nejta nepremično obstala in strašna bleboda se ji je razlila preko obličja. Nato je, kakor da jo je grozeči Hartatefov pogled začaral, snela venec, ki je krasil njene lase, se napol okrenila in ga položila Hartatefu na glavo. Zdaj pa jo je jeza, ki je v njej divjala, tako potrla, da je padla na stolico. Od vseh strani so ji čestitali. Sužnji so polnili kozarce, komaj so bili izpraznjeni. Razigranost gostov je naraščala z vsakim naslednjim trenutkom. Višek pa je radost dosegla, ko je Hartatef vstal, se zahvalil za čestitke ter povabil vse navzoče na osem-

dnevno svatovanje. Nameraval je slaviti svojo poroko, kakor hitro bo dokončana palača, ki jo je zidal v najlepšem delu Teb.

Le Keniamun se ni udeležil splošne veselosti. Pri proglastitvi zaroke je nenadoma prebledel, postavil na mizo svojo polno čašo in vprl v mlado dekle začuden in srdit pogled. Venomer je rasla v njem sumnja, da so Nejto skrivaj prisilili v to možitev. Ko je začel dvoriti deklici, sta mu bila Satati in Meno naklonjena in deklica mu je obljubila, da postane njegova žena. Če je prostovoljno izpremenila svoj prejšnji namen in dala prednost bogatemu Hartatefu, kako naj si razlaga njeno blebodo, mrzlično razburjenost in vztrajno molčanje. Na vse čestitke ni imela niti besedice odgovora. Sicer pa se ni samo ta vojščak bavil s takimi mislimi. Gostje so bili prevljudni, da bi pokazali svoje začudenje zaradi nevestinega vedenja, vendar pa so se vedno pogosteje spogledovali ter se drug drugemu dvoumno nasmihali in se na tihem pomenkovali.

Neskromna radovednost ni bila samo srednjeveška čednost, ampak je prav tako bujno cvetela tudi v družbi starih Egipčanov. Dobri tebanski meščani so kar goreli od želje zvedeti, zakaj je Nejta tako molčeča in zakaj kaže tako malo veselja ob zaroki z bogatim Hartate-

Cerkvena družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev goriške nadškofije.

Družba sv. Rafaela je obstajala že pred vojno. Pravo potrebo in korist te družbe pa je spoznala naša škofija in dežela še le po vojni. Gospodarske razmere, posledice vojne, silijo naše ljudstvo, da trumoma zapušča svoj dom ter se izseljuje na vse kraje sveta. Res je sicer, da se mnogi izseljujejo brez pravega preudarka, kar na slepo in brez prave potrebe, vendar — izseljujejo se. To je bridka resnica!

S to resnico moramo računati. To je huda rana v srcu naše škofije in dežele, ki nam ne daje molčati, rok križem držati. Veleva nam delati in pomagati, da z združenimi močmi odvrnemo, kolikor še da, pogubne posledice izseljevanja in to v prvi vrsti v dušnem oziru.

Koncem lanskega leta je imenoval družbi sv. Rafaela prevzvišeni knez in nadškof odbor, ki naj vodi vse družbino gibanje po škofiji. Odbor ima naslednje člane: dr. Mirko Brumat, predsednik, Stanko Stanič, podpredsednik, Jos. Abram, tajnik in blagajnik, dr. Andrej Pavlica, Filip Terčelj, Ciril Zamar, Ignacij Leban, svetovalci.

Odbor ima najboljšo voljo, pridno delovati in je stopil v stik z dušnimi pastirji vse nadškofije. Zaveda se težav prevzetega dela, toda ve, da bo mogel služiti dobri stvari, ker hoče in mu bo tudi Bog pomagal.

Treba pa, da združimo moči vsi: odbor, dušni pastirji, ljudstvo in tudi izseljenci sami. Vsi smo eno in vsi delujemo za isti sveti cilj!

Dušni pastirji vodijo imenik in naslove izseljencev. Vernikov sveta naloga pa je, da dušnim pastirjem pomaga. Olajšujejo delo ter z vso skrbnostjo izvršujejo njihova naročila. — Vsaka družina, ki ima kakega izseljenca, naj bo še posebno v stiku s svojim dušnim pastirjem, naj mu takoj naznani vsak naslov ali premembno izseljenčevega naslova. Ravnajo

naj se po duhovnikovih navodilih in naj kolikor moči tudi sami skrbijo, zlasti za dušni blagor svojcev v tujini. Ohraniti jih treba vse domačemu ognjišču in domači cerkvi.

Izseljence bo gotovo v dnu srca ve-

selila ta skrb in to zanimanje, ki jo imajo zanje domačini in Cerkev. V tolažbo jim bo in v bodrilo. Ljubezen vzbuja ljubezen. In ljubezen nas bo rešila in vodila vse k večni ljubezni — k Bogu.

Okno v svet.

Padec francoske vlade.

Načelnik vlade Tardieu in zunanji minister Briand sta ravno začela na londonskem zborovanju boj za pomorske zahteve Francije, ko prihaja iz Pariza vest, da je poslanska zbornica vrgla vlado. Usodno glasovanje se je zvršilo v ponedeljek. Opozicija je zahtevala od finančnega ministra Chérona (Šerona), naj zniža davke za 60 milijonov več, nego je nameraval, čemur se je Chéron uprl. Za vlado je glasovalo 281, proti pa 286 poslancev. Andrej Tardieu, ki je ležal bolan v stanovanju, je odstopil z vsemi ministrskimi tovariši, čim je zvedel za izid glasovanja. Kdo bo njegov naslednik, ni še znano. Govore, da bo Aristid Briand ali pa kak voditelj Radikalno-socialistične stranke, zakaj ta opozicionalna stranka je v glavnem strmoglavila vlado. Drugi pravijo, da se vrne Poincaré. Radi francoske vladne krize se bo delo na londonskem zborovanju trenutno ustavilo. To so hibe parlamentarizma.

Zemljiška reforma na Češkoslovaškem.

Ob nastanku češkoslovaške republike je okoli 2000 veleposestnikov imelo 30 odstotkov vse rodovitne zemlje v državi, ostalih 70 odstotkov zemlje pa je bilo lastnina srednjih in malih kmetov, ki so jih našli nad pol milijona. Knez Schwarzenberg sam je imel v lasti nad 100.000 hektarjev njiv in gozdov. Da pripomore malim kmetom in zemljiškim delavcem do zemlje, je Češkoslovaška l. 1919. sklenila, veleposestva razdeliti. Z zakonom o zemljiški reformi je odvzela veleposestnikom vso zemljo, ki je presegala 150 hektarjev njiv ali 250 ha zemljišč vseh vrst, ter jim za to plačala odškodnino. Vlada je dosedaj raz-

lavce 1.278.000 hektarjev polja; v last države in občin je po zemljiški reformi prešlo 2.741.000 ha gozda. Državna zemljiška banka daje malim kmetom za nakup takih zemljišč posojila do 90% nakupne svote. Kmečki stan v Češkoslovaški se je z zemljiško reformo močno okrepil. Izkušnja je tudi pokazala, da je proizvodnja na razdeljenih zemljiščih narastla.

Primo de Rivera v Parizu.

Razmere na Španskem so še vedno precej napete. Nekateri voditelji prejšnjih strank zahtevajo, naj se skliče parlament, ki imej pravico, sklepati o novih osnovnih državnih zakonih in o obliki države. V svoji jezi na padlega diktatorja gredo tako daleč, da zahtevajo celo zakonita jamstva, da se enake razmere nikoli več v Španiji ne povrnejo. Načelnik vlade ne sme preveč popuščati, ker bi sicer zavlada v državi politične strasti in škodovale mirni ureditvi razmer. General Primo de Rivera je zapustil Španijo in odpotoval v Pariz.

Shod »Skalnice«

bo v nedeljo dne 23. t. m. ob 4. pop. v cerkvi sv. Ivana v Gorici. K obilni udeležbi vabi
PRESEDNIŠTVO.

Darovi.

Za »Sirotišče sv. Družine«: P. n. gčna Pavla Gorjanova 30 lir (prav toliko za sv. misijone); mesto cvetja na grob pok. sorodnice Lenke Devetakove daruje družina Fratnikova pri Sv. Luciji ob Soči 25 lir; o priliki poroke g. Antona Kabraja in gčne Milke Klavora v Belem (Brdo) so nabrali gostje 28 lir (prav toliko tudi za »Alojzijevišče«); dekleta in fantje iz Tolmina v počastitev pok. Lenke Devetakove 20 lir, ostalih od venca. Preplačila za knjigo »Sejavec« 30 lir. Vsem, ki so nam darovali blaga, srčna hvala! — Bog stotero povrni!

fom, katerega bi bila z največjo radostjo vzela za moža katerakoli izmed navzočih deklet.

Satati in Mena sta z naraščajočim nemirom opazovala te znake sumljive radovednosti. Zato sta se odahnili, ko so vsi vstali od mize. Skupina žensk je takoj obstopila Nejtó. Vprašale so jo, kdaj bo poroka, in ji vnóvič čestitale, ker vzame tako zalega, bogatega in imenitnega moža. Deklica je odgovarjala s komaj slišnim glasom, da je trudna in da bi se rada odpočila. Satati, ki jo je nemirno opazovala, je po nagli rdečici in tresočih se ustnah poznala, da se bliža živčni napad. Takoj je stopila k njej, jo objela in rekla z mehkim, dobrohotnim usmevom:

»Radost in tuga enako utrujata. Spominjam se, kako so tudi mene obvladali razni občutki, ko sem postala nevesta. Pojdi, draga, in odpočij se.«

Naglo jo je odvedla na prazno teraso, medtem ko se je družba razpršila po dvoranah. Komaj je Nejtó prišla na teraso, je odpahnila od sebe Satati, se vrgla na ležišče in začela ihteti. Pagirova žena je spoznala, da bi bila v tem trenutku vsaka beseda tolažbe odveč in bi izzvala buren izbruh. Zato je odšla, dobro vedoč, da bo samota Nejtó najprej pomirila. Vendar pa si je belila glavo, kje je vzrok, ki je zlomil prejšnji odpor.

Hkratu ji je šinila v glavo misel, da ji je morda Hartatef kaj povedal o zastavljeni mumiji. Pri tej misli je Satati prebledela, ker je smatrala to za veliko neprevidnost. Po njenem mnenju ne bi smela deklica nikoli zvedeti o tej sramoti.

Ko je Satati korakala skozi prazno dvorano, je zagledala Keniamuna. Hoteč se izogniti neprijetnemu pogovoru z mladim možem, ki mu je vzbujala varljive nade, je naglo stekla v sobo, kjer so se nekatere ženske glasno razgovarjale.

Keniamun je iskal samotni kot, kjer bi mogel zbrati svoje misli in potolažiti jezo, ki ga je lomila. Zdaj je razumel, zakaj se mu je v zadnjem času Mena izogibal, toda o Nejtó bi si ne bil mislil, da je zmožna take nezvestobe. V tem hipu se mu je zdela lepša in bolj zaželena kot kdaj poprej in z gnevom je spoznal, da ljubi razumno in mlado deklico prav tako kakor njeno dozdevno veliko doto.

Kakor stroj je usmeril korak k terasi, misleč, da ni tam nikogar. Na svoje veliko začudenje pa je zagledal Nejtó, ki je ležala na tleh in bridko jokala.

»Nejtó!« je zaklical Keniamun. »Ali objokuješ svoje izdajstvo ali ti je žal prenagljene ljubezni, ki so jo v tebi zbudili Hartatefovi zakladi?«

Kaj nam pišejo z dežele?

Iz Kanalske doline.

Ukve. — Letošnja zima je za našo vas veliko slabša kot lanska. Druga leta smo imeli celo zimo lepe zaslužke, letos pa s to milo zimo nobenega. Na vse mogoče načine smo se trudili in se trudimo, da bi spravili hlode v dolino na žage. Marsikdo bo spomladi prisiljen iskati drugih zaslužkov, ker ni po zimi nič zaslužil. — Tik železniške postaje v Ukvah nameravajo napraviti še postajo za poštno zrakoplove. — Pred nekaj tedni smo imeli duhovne vaje za fante. Teh duhovnih vaj se je udeležilo 45 fantov. Ob sklepu so vsi pristopili k svetemu obhajilu, res vsa čast mladeničem! Delo za obnovo naše župne cerkve se je polagoma že pričelo. Upamo, da se bo letos tudi dovršilo. Imeli smo v ta namen že tudi celodnevno češčenje, da smo prosili božjega blagoslova za to delo.

Iz idrijskega kotla in okolice.

Osebna vest. — Svetogorski gvardijan oče Endrizzi Viljem je prevzel mesto drugega kaplana v Idriji.

Nov grob. — Na prevozu v tržaško bolnišnico je umrla 16letna Ivana Bizjakova, hčerka tuk. gostilničarja. N. v. m. p.!

»Družina«. — Ali ste se že naročili na ta prelepi mesečnik? Storite to takoj, da prejmete vse letošnje številke. Pišite takoj na upravo v Gorico, ulica Mameli 5, ali pa zahtevajte ga v trgovinah.

Škoda z namk. — Zadnje tedne se po Idriji in okolici širi neko pismo, ki je pisano v nemškem jeziku. Izšlo je baje izpod peresa »nemškega Amerikanerja«, ki zahteva, naj vsak prejemnik pismo še trikrat prepíše in pošlje nato vsa štiri pisma osebam, ki jim hoče sreče. »Kdor tega ne stori, ga čaka nesreča« — pravi potegon! Sicer

je to taka bedarija, da je zanjo skoraj škoda prostora v listu, vendar je treba naše ljudi opozoriti, da za take neumnosti ne trosijo časa in denarja. Če so Švicarji, Nemci, Avstrijci itd. res odpošljali naprej te kvante, kot kažejo podpisi na nekaterih pismih, nas to ne sme ovirati, da pošljemo vse v peč.

Gor. Kanomlja. — (Šola.) — Dobili smo sedaj zopet prejšnjo gđ. učiteljico. Želimo, da bi stalno ostala pri nas, ker res skrbi za dobro vzgojo otrok.

Mrzli vrh. — (Zima.) — »Mrzel« je naš vrh, vendar je bilo prejšnjo nedeljo, ko je kazal toplomer 11 stopinj pod ničlo, največ mraza v tej zimi.

Srednja Kanomlja. — (Poroke.) — Poročila sta se Florijan Močnik s Francko Kacinovo in Teodora Vončina z Jakobom Hvalo. Obe poroki sta bili s sv. mašo. Tako je prav!

Ledine. — (Čipkanje.) — Da v zimskem času znatno pade cena idrijskim čipkam, ni kriv le večji dotok blaga s kmetov, temveč tudi to, da naše ženstvo svoje izdelke pod cenno prodaja. Zavedajmo se že enkrat, da zastoj delamo in škodujemo idrijskim čipkaricam.

Masore. — (Iz teme k Luči.) — Dne 4. t. m. je umrl v 25. letu starosti posestnikov sin Ignacij Mlakar. Ko je bil star dve leti, je revček radi boleznih popolnoma oslepel. Leta 1908. se je kot 4leten slep otročiček udeležil romanja v Lurd. Ni mu bilo usojeno, da bi ozdravel, zadobil pa je gotovo milost, da je svoje stanje izredno vesel prenašal do smrti. V svoj položaj se je tako vživel, da je doma opravljal vsa dela še celo v mlinu, in v pol ure oddaljeno cerkev jo je včasih primahal brez spremstva. Naj mu sveti večna luč. (Vsem soromarjem, ki so se zanj zanimali, se priporoča v molitev.)

Vojsko. — (Zima.) — Snega imamo še vedno pol metra. Sportnikov

ni kaj prida, le vojaški sportni oddelki so nas za kratek čas obiskali.

Spodnja Idrija. — (Smrt. — Poroke.) — Luč.) — Dne 5. t. m. je umrl v starosti 40 let Ivan Albrecht, krojač. — Dne 15. t. m. se je poročil Franc Gašperut iz Breginja z Gnezdo Marijo. Vso srečo! — Končno smo tudi v cerkvi dobili stalno električno luč. Iskreno vabimo vse Marijine častive, da za letošnje Marijine praznike obilno obišejo našo romarsko cerkev, ki je z novo razsvetljavo mnogo pridobila. Ker je naprava mnogo stala, se domači verniki in romarji toplo naprošajo, da po možnosti kaj darujejo.

Vsej okolici. — Ali že imate naročena »Novi list« in »Družino«?

Iz Gor.

Tolmin. — (Zima. — Pust.) — Kaj naj pišemo iz našega Tolmina? Zimo imamo letos lepo, da si lepše niti misliti ne moremo. Snega, ki smo ga lani imeli vso dolgo zimo, letos v dolini niti videli nismo. Žalostno ga gledajo smučkarji od daleč, vsi lepi načrti so jim šli po vodi; hribi so pa malo predaleč, da bi mogli tam gori v snegu utešiti zimsko veselje. Kmetje niso zadovoljni s tako lepo in prijetno zimo; pravijo, da če zima preveč prizanaša, se letina nič kaj dobra ne obeta. — Pust nam prav mirno in tiho poteka. Ni še bilo do zdaj plesov in drugih pustnih norosti. Niti ženijo se ne več toliko kot včasih v tem »presnetem pustnem času«.

Banjšice. — (Ceste. — Cerkev in mlekarne.) — Vse se pritožuje, da je cesta Bate-Banjšice jako slaba. Koliko tujcev bi prišlo čez poletje vživat naš dobri zrak, če bi se ne ustrašili slabih potov. Že trije načrti so bili pripravljani za popravo. Občinarji upamo, da se bo naš delavni obč. načelnik tudi za nas pobrigal. Vsaj tja na spomlad naj bi to bilo urejeno, ko bo prišel k nam naš višji cerkveni pastir, ker je cerkev že popravljen. — Imamo tri mlekarne. Pa veliko boljše bi šlo, če bi se vse tri združile v eno. Premislimo!

»Če misliš, da ga vzamem za moža zaradi njegovega bogastva, me pač slabo poznaš.«

Toda Keniamun je prekrizal roke na prsih in razdraženo vprašal:

»Zakaj ga pa jemlješ za moža? Kdo te sili v to? Tvoji starši so mrtvi, a brat nima take pravice. Jočeš in zdiš se obupana in vendar si prelomila dano mi besedo. Pojasni mi vse. Nejta, sicer te bom sovražil in zaničeval, ker si v to zoprno možitev privolila iz pohlepa.«

Ko je Nejta slišala ta očitek, so ji solze hipoma usahnile in oči so se ji zabliskale.

»Prišegam ti, Kenjamun, da se poročim z obsovanim človekom, ker moram. Še davi sem se borila za svojo svobodo. Ne vprašuj, zakaj sem v to privolila, ker ti ne morem povedati. Toda veruj mi, da na mojo odločitev ni vplival noben povod, ki si mi jih naštel.«

»Ne, ne, s tem se ne zadovoljujem. Mož, ki si mu obljubila zakon, ne moreš odpraviti s tem, da kratkoma rečeš: »Prevarila sem te iz važnih razlogov.« Tisti, ki ga ljubiš in ki te ljubi, ima pravico do tvojega zapanja. Če je potrebno, bo znal molčati, morda pa bi utegnil najti izhod, ki ga ti v svoji zmedenosti ne vidiš.«

Nejto je ta tehtni ugovor tako presenetil, da bi mu bila skoraj povedala resnico. Kar se je na terasi nena-

doma pojavil Mena. Bil je rdeč v obraz in razburjen.

Hartatef mu je povedal, da je zlomil odpor dekleta, ko ji je razkril zadevo o zastavljeni mumiji. Vznesmirjeni Mena je sklenil, da se takoj pogovori s sestro. Ko pa je stopal po stopnicah navzgor, je spoznal Keniamunov glas in slišal njegove zadnje besede. Kri mu je šnila v glavo. Če to vrtoglavo dekle izda strašno tajnost, kdo more vedeti, kako bo zavrženi snubec to izrabil? Keniamun je bil v družbi sila priljubljen; zlasti ženske so mu bile naklonjene, ker je bil prijeten in duhovit družabnik. S takšnim orožjem v roki je mogel uničiti Menovo dobro ime in se osvetiti za ponižanje.

Stekel je na teraso, se postavil poleg Nejte, kakor da jo hoče braniti, ter zaklical z izzivalnim glasom:

»Zakaj mučiš mojo sestro? Sam si videl, da je dala prednost drugemu. Glede vzrokov tega rodbinskega ukrepa pa si tujemu človeku ni treba glave beliti.«

»Nisem tujec za Nejto.« je rekel Keniamun, tresoč se od srca. »Če pa ona molči o vzrokih tega »rodbinskega ukrepa«, jih hočem zvedeti od tebe. Dolžan si mi odgovora, ker si mi obljubil roko svoje sestre. Zato zahtevam, da mi takoj pojasniš, zakaj si dal prednost Hartatefu in zakaj me ne smatraš več za primerneža ženina svoje sestre!«

(Dalje.)

Kal — Koritnica. — (Naša mlekarina.) — Po večletnem molku se danes prvič oglašamo v priljubljenem »Novem listu«. Res je, da je molčanje lepa čednost, a ne vedno in povsod. — Tudi dobra beseda lepo mesto najde. Zato smo sklenili, da se hočemo od zdaj naprej bolj pogosto oglašati v našem listu. — Naša mlekarina, ki je bila ustanovljena leta 1900, iz vrstno napreduje pod vodstvom vrlega predsednika Mlekuža in zaradi marljivosti priljubljenega mlekarja in tajnika Lojzeta Čopija. Blago je pravo vrstno; zato vabimo naše domače trgovce, da sežejo po njem!

Novaki. — Po dolgem času se oglašamo, kakor se je 19. dec. naš veliki zvon oglasil v pozdrav trem novim bratcem. Prav veseli smo novih zvonov. — Lani je zagledalo luč sveta 17 dečkov in 17 deklic. Umrlo je 27 fantov. V nedeljo po sv. treh kraljih je rekel g. dušni pastir, da smo za marsikaj na vsem Cerkljanskem prvi, pa da smo tudi imeli 4 nezakonske otroke. — Krompirja je po naših kletah toliko, da bi ga lahko prodali nekaj vagonov, če bi imel kaj cene.

Sv. Lucija. — (Praznik. — Semenij.) — Na dan sv. Valentina, ki je farni praznik in običajni semenij, se je brala sv. maša ob 10. uri pri oltarju sv. Valentina. Prostorna cerkev je bila napolnjena do zadnjega kotička. Pobožni romarji so prišli od blizu in daleč počastit sv. Valentina, poslušat božjo besedo in lepo petje.

Tudi semenij je bil precej živahen. Trgovcev je bilo veliko, kupcev manj. V nedeljo 23. febr. ob štirih popoldne bo kolavdacija novih orgel.

Drežnica. — Lepo je v naši cerkvi, ko slišimo sedaj v pustnem času na koru moški zbor; enako mislijo počastiti v Ravnah sv. Matijo in se vadijo samo mlade moške moči. To je veliko bolj pametno kot pustno tulenje. Kakor se sliši, je par naših izseljencev v Argentini brez dela. To naj bo v premislek onim, ki še sanjajo o zlati tuzini.

Veliko govorjenja je pri nas o novih predpisih za mlekarne. Govorijo, da bo pregledala posebna komisija z zdravnikom vse mlekarne in določila, kdo sme molsti krave, kako naj bo oblečen itd.

Levpa. — Predzadnjo nedeljo žalostno zapela zvona iz lin sv. Štefana. Pokopavali smo 31 letnega Rudolfja Pertouta. Bil je zidar. Zapuščena žena in otroka. N. p. v m.!

Šentviška gora. — Letošnji predpust je dolg, a še dosti miren. Plesno norenje je malo prenehalo. Kolednikov je pa še vedno preveč. Kdor je potreben, naj le gre beračit, da gredo pa mladi fantje s harmoniko, je preveč. — Obljublja se nam že več časa električna razsvetljava iz Klavž pri Podmelcu. — Dobro bi bilo, če bi se občina spomnila tudi naših cest. Posebno glavna cesta Slap — Šentviška gora je podobna hudourniku.

Breginj. — (Molčimo, ker nas je sram.) — Molčimo pač zato, da ne zvedo sosedje, kako dobro napre-

dujemo. Premoženja prehajajo kar iz rok v roke. Posebno mladi gospodarji nam dajejo dober vzgled. Namesto da bi brali dobre knjige in časopise, imajo literček za zajtrk in liter za večerjo. Zato ni čudno, če vidijo potem povsod strahove. — Razpisana je služba obč. sluge; želimo na to mesto značajnega moža, ne pa kake kukavice, ki nosi jajca v druga gnezda.

Priporočam vsem »Novi list«! Če ga bomo pridno brali, bo več treznosti pri mladih in starih.

Nemški Rut. — (Nedostojno vedenje.) — Ker se nihče ne oglašuje, naj povem pa jaz, da naša župna cerkev kmalu ne bo več dom molitve, temveč dom nedostojnega obnašanja. Ni lepo, kakor se vedejo otroci pred glavnim in fantiči pred stranskim oltarjem; najgrše je pa zadržanje na koru. Nemir, zadušeni smeh, polglasno šepetanje te moti med vso sv. mašo. Manjkajo samo še igralne karte, pa bi bilo vse v redu. Za danes naj zado- stuje.

Borjana. — (Ples v »tunelu«.) — Pri nas se je začelo moderno življenje. Vedno več vemo in znamo, zato se pa lahko postavimo. Po neuspelih pravadah s starimi devicami smo ustanovili plesno šolo, saj menda vrže več dobička kot pravde. Zanimivo je videti ples v tunelu. Niti Pariz ne premore kaj takega. Pridite in oglejte si naš muzej!

S Krasa.

Slivno. — (Smrt. — Zakrahom.) — Dne 30. januarja je za vedno zatisnila oči g. Angela Petelinova, stara 40 let. Pustila je možu štiri nedorasle otroke in staro mater. Naj v miru počiva! — Izelili so se v Južno Ameriko: trije očetje, 27 družin, štiri mladeniči in eno dekle; tri dekleta pa se še napravljajo.

Dutovlje. — (Sedma: ne kradil!) — Na sv. Blaža dan je bil v Dutovljah prav živahen semenij. Ob tej priliki so si hotele neke lišpa željne dekleta privoščiti zastonj naklita. Pa so se uštele in bodo morale premišljevat v samoti. Ta dan je bil tudi ples na vaškem trgu. Nekatero vaške krasotice so se prav »vzgledele« obnašale!

Tomaj. — (Strelivo. — Tečaj.) — Ko je neki delavec kopal zadaj za Seražinovo hišo, bi postal kmalu žrtev zakopanega streliva. Naletel je na 3 ročne granate in na cel koš patron. Iz Trsta so prišli potem artilerijski častniki in nevarno reč odnesli. — Dne 3. marca se bo v prostorih Josipa Kjudra otvoril 3 tedenski Singerjev tečaj za šivanje, vezenje itd. Pouk je brez plač. Prijavite se pri g. Šoncu, zastopniku družbe Singer.

Sežana. — (Če ni slanine, pa muca.) — Dne 30. p. m. je umrl po dolgi bolezni Andrej Bekar v 30. letu starosti. Pred nekaj dnevi pa je izdihnil v tržaški bolnišnici obč. ubožec Jožef Kukec. — Nekdo, ki bi rad imel dobro zabeljen tečmen, je nameraval popihati v sežanski mesnici precejšen kos slanine. Ker pa je njegovo nakazno opazila mesarija, je bil odlikovan

z dvema zaušnicama in brco! — Posnemajoč štorce so tudi v sežanskem »Gradišču« spekli tolstega muca, kar je bila baje prav primerna večerja za predpustne snubače. Kakor se pa vidi, so ti snubači precej zmrzli; dekleta tožijo, da jih bo le malo stopilo ta pust v jarem sv. Lukežal!

Iz goriške okolice.

Št. Maver. — (Farni praznik brez petja.) — V nedeljo smo obhajali farni praznik sv. Valentina. Solnčni dan je privabil dosti sosedov, le Goričanov je bilo manj kot druga leta. Po navadi smo na ta praznik imeli lepo petje. Letos se je trudilo le par žensk in mož na suho. Pevci imajo še vedno pogum in bi se radi združili. Upamo, da se bo to kaj kmalu uredilo.

Nekateri še vedno menijo, da sem jaz pisal zadnji dopis iz Št. Mavra. To ni res. Bensa Anton, št. 38.

(Potrjujemo. Ur.)

Pevma. — (Ples. — Hvala čuvaju. — Pagančki.) — Zadnje čase se je ples v Pevmi razpasel na vso moč. Nekateri bodo kar plesali namesto jedli. — Pohvaliti pa moramo kmetje novega poljskega čuvaja Susiča. Tatinska golazen je kar zgine-la, odkar ga imamo. — Opomniti moramo, da skače po Pevmi že par pagančkov, ki jih starši nečejo krstiti. Uspeh komunističnih nauk!

Sovodnje. — Gdč. Anica Cotičeva je pred oltarjem obljubila večno zvestobo g. Julijanu Ožbatu iz Peči. Mlademu paru želimo mnogo sreče! Obe-ta se še par porok; vendar jih je še mnogo, ki vztrajajo v plačevanju samskega davka ter čakajo boljših časov. — Pust je tu, pa se še nismo zedinili za ples v domači vasi, zato si privoščimo kratek sprehod ob nede-ljah v Štandrež. — Da se močno zanimamo za poljedelstvo priča 32 obis-kovalcev kmetijskega tečaja.

Iz Vipavske doline.

Kovk nad Šturjami. — (Prvi glas.) — Pri nas »Novi list« samo beremo, oglasimo se pa nič. V trdem delu živimo od gozda in majhnih kmetij. Dosti naših ljudi je raztrese-nih po svetu. Z našimi gospodarstvi ni Bog ve kako dobro, toda prav bi bilo, če bi se sami tudi malce zdržali pitja in kajenja. Dekleta bi se morala malo manj drago oblačiti.

Lokavec. — K pevskemu zboru je pristopilo nekaj pevki. Dobro bi bilo, če bi prišlo tudi kaj moških. Lep pevski zbor bi bil v vzgled tudi tistim komaj šoli odrastlim fantom, ki cele noči krulijo po vasi. — Nekateri naših fantov hočijo v cerkev, le kadar dežuje, če ne, jo varjejo od zunaj. — Zdaj bi tudi bil čas, da se popravi cesta Ajdovščina — Lokavec in na Predmejo.

Dol-Otlca. — (Vse na »kred«.) — (Hujskarije.) — Predzadnjo nedeljo je bila v našem »Pekingu« birma. Tako se godi skoraj vsledno nedeljo po naših gostilnah. Za vinček mora biti denar, za drugo je dobra »kreda«. — Še nekaj o naši cerkvi: ko smo dobili nove zvonove:

smo nameravali tudi zvonik zidati. Toda zaradi nekaterih hujskačev se je zgodilo, da so cerkev le nekaj prebelili in prekrili ter izdali 13.000 lir.

Dornberg. — (Trud za žlahtno trtico.) — Ker je zaostalo lansko leto mnogo zimskega dela po vinogradih, smo letos naredili toliko več. Trd je res sovdan, a zaliti ga je treba večkrat z »božjo kapljico«, pa se omehča. Saj dobro vemo, da nam bo stotero povrnil, kar popije. Da bi to kapljico, ki je letos res izvrstna, kaj dražje in hitreje prodajali! Pa bomo drugo leto še rajše zemljali. Dosti je zanimanja tudi za divjako Kober B B 5. Rast ima zelo močno; a preveč ji ne zaupamo, ker ni še dovolj preizkušena v naših zemljah. Do sedaj sadimo v sovdanico (peščeno lapornato zemljo) montikolo, ker se najbolje uspeva.

Štomaz. — (Kokošja pečenka in drugo.) — Kokošja pečenka je oni dan ugajala nekaterim. Zato so iz raznih kurnikov izmaknili kar sedem pitk. — Fantje so zvesti samskemu davku. Ženitev je pri nas dosti, le porok bolj malo. — Tudi pri nas že silijo na solnce prve pomladanske cvetlice, čeprav je očak Čaven dobil že parkrat belo kučmo. — O snagi pri občinskem napajališču bi se dalo še marsikaj reči, a za danes bodi dovolj.

Budanje. — (Stara korenina.) — Umril je oni dan stara budanjska korenina Jože Krašna, star 92 let. Čvrst in zdrav je bil celo življenje. N. p. v m.! Smrt je tudi ugrabila neko 16-letno deklico iz Dolge poljane. Vnela se ji je možganska mrena. Bog ji daj sveti raj!

Gorenje pri Ajdovščini. — Električno razsvetljava smo dobili. Ko smo pa prejeli prve račune, smo debelo gledali. — Letos bo menda lepo število takih, ki stopijo v zakonski stan.

Vipava. — (Gozdne poti. — Smrt.) — Naša gozdna pot, ki je bila vedno v slabem položaju, se je v nedeljo po viharnem zborovanju razdelila v popravo. Včasih so po tej cesti izvozili po sto voz na leto. Zdaj jih pa včasih tudi po sto na dan. — 6. t. m. smo imeli kar tri mrlice. Umril je tudi znani vinogradnik France Rehar. Dočakal je 72 let. Pogreb je bil prav velik. — Tudi s porokami smo letos na boljšem kot druga leta. — V kratkem nas bo zapustila precejšnja skupina fantov in mož, ki gredo v Belgijo.

Iz Reške doline.

Čepno. — Naš vodovod že 14 dni popravljajo, da si je komaj nekaj mesecev star. Pravijo, da je počil zbiralnik, ki je bil preslabo zgrajen, pa ga je pritisk vode preluknjal. Čudno je to, da se vsa zadeva nekako skriva, češ da je vse dobro, ko vendar kljub dežju in južnemu vremenu nimamo vode.

Košana. — (Zavedni šolarji.) — Neki deček tukajšnje šole ni hotel obiskovati župnijskega veronauka. Njegovi součenci, katerim nikakor ni bilo všeč, da deček zanemarja

ja versko dolžnost, so ga pretečeni četrtek siloma prinesli k cerkvenemu nauku.

Iz Brd.

Nozno. — (Nesreča.) — 5. t. m. zvečer je bila zbrana Gorjanova družina okrog ognjišča. V hiši se je nahajal tudi sosedov mladenič. Kar nenkrat je med drvni nekaj počilo in ranilo vseh sedem oseb, ki so jih brž prepeljali v bolnišnico. Najbrže je bilo razstrelivo skrito v drvih. Dobri in pošteni družini želimo, da bi kmalu okrevala. — Poročila sta se Kabaj Anton iz Belega in Ljudmila Klavora iz Gaberij pri Šlovrencu. Na mnoga leta!

Medana. — V naši vasi gre zmeraj po stari navadi. Redko kdaj se zgodi kaj posebnega. Vino prodajamo po poldrugo liro ali kaj čez.

Vsako leto odpotuje od nas mnogo ljudi v Ameriko; tudi sedaj se jih nekaj napravlja. Ne vem, kdaj bodo naši ljudje uverjeni, da Amerika ni taka, kot si jo predstavljajo: s kupi

zlata in denarja. Dokler so doma, silijo v Ameriko, kadar pridejo dol, tožijo po domu.

Priporočamo cerkvenim pevcem več točnosti pri pevskih vajah in več pazljivosti pri petju. Petje gre sicer v zadnjih časih precej bolje kot prejšnja leta (zakar gre hvala požrtvovalnemu pevovodji), a šlo bi še bolje, ko bi si tudi vsi pevci bolj prizadevali.

Krasno. — Oni dan se je pri delu za vinograd težko ponesrečil Jože Grebenjak. Prepeljali so ga v bolnišnico ter je že izven nevarnosti. Pridnemu možu želimo, da bi kmalu okreval. — Nekaj bi radi povedali o plesu, pa za danes zamežimo.

Iz Istre.

Cezarji. — (Ogenj. — Smrt.) — Pretekli ponedeljek je zgorela hiša posestnika Ivana Bestjaka. Začelo je goreti ob devetih zvečer. H sreči so gasilci ogenj pomorili. — Preteklo soboto smo pokopali Antona Vatovca (Kožlana); star je bil 82 let. N. p. v m.!

Današnje in predvojne cene.

Svetovna vojna je izzvala najrazličnejše spremembe na vseh poljih, nikjer pa se njen vpliv ne pozna tako kot v gospodarskem življenju Evrope. L. 1914. je bilo v Evropi 26 carinskih področij s 13 različnimi valutami (denarnimi enotami), danes pa je 35 carinskih ozemelj s 27 različnimi denarji. Pred vojno na primer je bila italijanska lira enakovredna francoskemu franku, španski pezeti, srbskemu dinarju, bolgarskemu levu, švicarskemu franku, romunskemu leju, danes pa so vsi ti denarji različni. Na novo je bila ustvarjena češka krona, poljski zloti itd. Carinske meje v Evropi so bile pred vojno 12.000 km dolge, danes znašajo 18.000 km.

To so zunanji znaki gospodarskih sprememb v Evropi. Nič manj pa se ni spremenilo gospodarsko življenje v notranjosti držav, o čemer nam pričajo predvsem različne cene, ki so jih imeli predmeti pred vojno in danes.

Vrednost zlata padla.

Pred vojno so bile več ali manj vse

evropske denarne enote krite z zlatom. Za bankovec 10 kron ali 10 lir si dobil vedno košček zlata, katerega težo je določal poseben zakon. Zato pravimo, da smo imeli pred vojno zlato valuto. Takoj ko je začela vojna, je bil v večini evropskih držav razveljavljen zakon o kritju bankovcev z zlatom in cene blagu so šle v različnih državah svojo pot. V vseh deželah na svetu je postalo blago dražje, to se pravi, da si moral n. pr. za vrečo moke šteti več papirnatega denarja kot prej.

Izkazalo pa se je, da so cene blagu zrastle tudi v primeri z zlatom, to se pravi, da nisi dobil med vojno in po vojni za kg zlata toliko blaga kot pred vojno. Iz tega sledi, da se je tudi vrednost zlata znižala, čeprav ne v vseh državah enako.

Cene pri nas.

V naslednji razpredelnici so navedene nekaterim živlenskimi potrebščinam cene, kot so bile v Trstu v zadnjih 17 letih.

	1912	I. II.		1919	1921	1923	1925	1927	1929	danes	Podražitev od l. 1912.	
		polletje									v papirju	v zlatu
		1914										
kruh	—38	—36	—62	1'40	2'50	1'80	2'20	2'60	2'—	2'—	5'3	1'46
bela moka 0	—40	—40	—72	—	2'50	2'—	2'75	2'60	2'10	2'10	5'2	1'41
riž	—48	—48	—48	1'40	2'20	2'10	2'90	2'40	1'90	1'70	3'55	—95
fižol	—48	—32	—72	1'80	2'80	2'20	2'40	2'20	3'—	3'40	5'—	1'35
krompir	—15	—16	—20	—	1'—	—85	—80	—80	—80	—60	4'—	1'08
semen. olje	1'04	1'04	1'48	5'70	6'80	5'80	8'—	7'—	5'70	5'60	5'4	1'47
meso	—	1'68	1'80	—	11'10	6'—	7'40	6'60	5'80	5'—	3'6	—97
sladkor	1'08	—84	—92	7'—	7'—	6'60	7'20	7'—	6'60	6'60	6'—	1'62
vino	—92	—84	—84	3'80	3'80	3'60	3'20	3'70	3'60	3'20	3'5	—95
milo	—72	—72	—72	5'—	5'—	4'40	5'50	5'50	5'—	5'—	7'—	1'89

V predzadnjem stolpcu razpredelnice vidimo, kolikokrat je dotični predmet danes dražji nego l. 1912., zadnji stolpec pa nam kaže cene v zlatu, pri čemer je mišljena predvojna cena s številko 1

Iz razpredelnice vidimo, da so so razmerno najcenejši riž, meso in vino. Ti predmeti so v zlatu še celo cenejši kot pred vojno. Malo dražji kot pred vojno je danes krompir, najdražja sta pa sladkor in milo.

V splošnem so cene v celi Italiji danes v papirju 4.7 krat višje kot pred vojno; če pa vzamemo za podlago zlato, so cene 1.27 krat višje; to se pravi, da moramo dati danes 1.27 kg zlata za isto količino blaga, za katero smo dali pred vojno le 1 kg zlata.

Cene v različnih državah.

Navadno ne pravimo, da je blago 1.27 krat dražje kot pred vojno, temveč rečemo: za kar si dal pred vojno 100 (enot zlata), moraš dati danes 127 (enot zlata). Številka 127 pomeni za Italijo splošni zlati indeks. V drugih državah je ta številka višja ali manjša, kot so pač cene v zlatu višje ali nižje.

Po podatkih uradnega statističnega urada v Rimu znaša zlati indeks

v Italiji	127
Avstriji	113
Danski	173
Egiptu	150
Finski	161
Franciji	113
Nemčiji	154
Norveški	180
Holandski	169
Poljski	123
Angliji	123
Rusiji	230
Zedinjenih državah	169
Švici	163
Ogrski	117
Češki	113

Iz navedenih števil je razvidno, da je danes za popotnika najdražje življenje v Rusiji, potem na Norveškem, najcenejše pa v Franciji, na Češkem in v Avstriji.

S tem pa ni še rečeno, da ima prebivalstvo dotičnih držav posebne koristi od višjih ali nižjih cen. Zakaj draginja v državi zavisi od zaslužkov, ki jih ima prebivalstvo. Če delavec dobiva draginji primerno plačo, ne ve za draginjo, občuti jo samo, če zasluži manj. Zlati indeks ni torej še sam na sebi dokaz, da so v tej ali oni državi dobre ali slabe gospodarske razmere. O tem bomo razmislili enkrat pozneje.

Književni pomenki.

Ferdo Plemič: Mojca in drugi spisi.

Tiskala in založila tiskarna »Edinost«. Trst, 1929. Str. 95. — Biblioteka za pouk in zabavo, VI.

Plemičeva »Mojca« je idila iz koroškega življenja. Pisatelj je vse osebe ožaril z nekim romantičnim sijem, samo Mojca, ki je glavna oseba, je nekam preveč razumarska (prim. njeno pismo gospodu Maksimu). Črtica se dokaj čedno bere. — Izmed drugih sestavkov, ki so izšli v šestem zvezku »Biblioteka za pouk in zabavo«, moram omeniti Bevkova prevoda iz poljščine (Reymont in Žeronski) in Čemažarjev prevod Haška, pisatelja znamenitega Švejka.

a. k.

Fr. Ks. Meško: Mladini.

To mladinsko knjigo Meškovo, opremljeno z risbami M. Bambiča, je izdala 1927. goriška Katoliška knjigarna. Lansko leto je izšla ta knjiga v češkem prevodu. Skrbinšek, Meškov sorojak, je napisal za uvod pesnikov življenje

pis. Prevod je Hermannov. Knjiga je zelo lepo opremljena. Poleg pisateljeve slike krasi knjigo še trobarvna ovojna slika, ena večbarvna božična in devet celostranskih perorish M. Schwatza. Iz Skrbinškovega uvoda razberemo, da je zaloga Jos. Birnbauma v Brtnici na Moravskem medtem priredila prevod Meškove mladinske knjige »Volk spokornik«, ki ga je oskrbel dr. Jos. Páta z uvodom o Meškovem pisateljskem delovanju. — S tema dvema prevodoma se je zopet pomnožilo že znatno število prevodov Meškovih del v češčini

Trije novi mesečniki.

V Ljubljani je letos začel izhajati obzornik »Modra ptica«, ki prinaša leposlovne in znan-

stvene prispevke modernejše smeri. Pod vodstvom Alberta Kramerja, bivšega samostojnega demokrata, izide o veliki noči nov mesečnik za politiko in narodno gospodarstvo. Krog mlajših pisateljev, ki je dosedaj sodeloval pri »Ljubljanskem zvonu«, snuje nov, naprednejši mesečnik z izrazito slovensko smerjo.

»Hlapec Jernej« v angleščini.

Te dni je v Londonu izšel angleški prevod povesti »Hlapec Jernej«, ki je eno najlepših del Ivana Cankarja. Knjigo sta prevedla Sidonija Yeras in H. C. Scurwell Grant, predgovor pa je napisal Slovenec Janko Lavrin, profesor slovenskih jezikov na vseučilišču v Nottinghamu. Angleška kritika je delo toplo pozdravila.

Iz duhovnega sveta.

Zanimivo predavanje.

V sredo 12. t. m. je vseučilišni profesor Lojze Res imel v Trstu v dvorani Umetniškega krožka javno predavanje o ruskem modroslovcu Vladimirju Solovjevu. Uvodoma je očrtal krasno, truda in dela polno življenje te največje osebnosti ruskega krščanstva v najnovejši dobi. Nato je razvil njegove globoke nauke, ki so vrholili v spoznanju, da se morata rimskokat. in pravoslavna cerkev združiti. Za ta visoki smoter je Solovjev živel in trpel, preganjan po carski vladi do rane smrti. Solovjev, ki je s preruškim vidom zrl razpad carske Rusije in oslabljenje z njo zvezanega pravoslavja, ni učakal velike žalostne, ki se je začela v Rusiji z boljševizmom. Njegovo delo pa ni bilo zaman. Že za življenja je videl, da se je veliki papež Leon XIII. zavzel za zedinjenje. Solovjev je bil, ki je odkril vodstvu katoliške cerkve, kako se pravoslavni Slovani boje, da bi jim katoliška cerkev prinesla latinizacijo in jim vzela narodno bogoslužje. Solovjev je položil globoke podlage za zedinjenje. V tem je njegov velikanski pomen za krščanstvo. — Predavanja, ki ga je priredila Zveza katoliških italijanskih vseučiliščnikov v Trstu, se je udeležilo okoli 500 oseb, med njimi tudi škof mons. Fogar.

Moderna svetnika.

Ljudska domišljija si predstavlja svetnika z nagnjeno glavo, izpitim obrazom, z rokami, prekrižanimi na prsih. Nič ne dela, samo moli in se biča. V resnici je pa mnogo svetnikov globoko razumevalo potrebe časa in uresničevalo najvišjo postavbo socializma: Ljubi bližnjika!

Dva svetla vzgleda takih mož sta veletovarnar Vrau (izg. Vro) in njegov svak dr. Feron iz mesta Lilla na Francoskem. Prav te dni je kongregacija sv. obredov pričela razpravo, da oba moža povzdigne na oltar.

Ko je Vrau končal modroslovne nauke, je izgubil vero; pač pa je ohranil globoko ljubezen do revežev. Šele svak dr. Feron, sloveč zdravnik, je Vraua spravil s Cerkvijo. Tedaj je pričel Vrau uvajati v svoje tkalnice v Lillu načela krščanskega socializma. Vlada ga je celo zaprla zastran tega, a on se ni ustrašil. Sestavil je nadzorni odbor iz delavcev, ki je pazil, da so

tudi delavci imeli svoj delež pri dobičku. Vrau je ustanavljal za delavce ljudske šole, celo prva tehnična visoka šola na Francoskem je bila njegovo delo.

Krščanski velepodjetnik pa ni skrbel le za socialno blaginjo svojih nastavlencev, marveč se je pobrigal tudi za njih dušno skrb. Ustanovil je v okolici mesta celo vrsto majhnih far in molitvenih krožkov. Verski listič, ki ga je pričel izdajati, je narastel kmalu na 22.000 izvodov. Oba moža sta tudi začela gibanje za evharistične kongrese, za dobrodelna društva, dr. Feron je ustanovil krščansko društvo zdravnikov sv. Luke. Vrau ima glavne zasluge, za prvo katoliško univerzo v mestu Lille. Tovarnar, ki je v krasnem avtu dirjal za neštevilni trgovski mi posli, je imel tudi časa, da se je pobrigal za katoliški tisk v Franciji. Bil je med prvimi ustanovitelji močno organiziranega francoskega katoliškega tiskovnega društva »La Bonne Presse«. Feronov sin pa je bil 26 let glavni urednik vzorno urejevanega katoliškega dnevnika »Croix« (križ).

Ni čudo, če bo Cerkev počastila oba moža, ki sta iz modernega življenja in dela zrastle v dva žlahtna vzgleda, kako lahko tudi moderen človek služi Bogu.

Otroške glave in klobuki.

Znameniti angleški pisatelj Chesterton, ki slovi za zelo duhovitega umetnika sodobja, je šaljivo naslikal, kako se mnogi starši boje otrok: Med deset otrok bi radi razdelili klobuke, tako da dobi vsak svojega. Zadnji hip pa zapazite, da imate le osem klobukov. Preprost, a zdrav razum bo rekel: kakorkoli bo treba dobiti še dva klobuka, da bodo vsi otroci pokriti. »Napreden« in »prosvetljen« duh pa sklepa drugače: ker je klobukov osem, otrok pa deset, je treba dvema otrokom porezati glave. Kajti tak »moderen« človek prepričuje sebe in druge, da so glave manj vredne kot klobuki. Zanj velja trdni nauk, da so glave radi klobukov in ne klobuki radi glav. Toda starši, kar vas je krščanskih, verujte, da so otroške glave neskončno več vredne kot klobuki.

Listnica uredništva.

Rišar Angelin: Le pošljite še kaj!

Kaj se sliši po svetu.

»Pijani« odlok.

Boljševiško železniško ministrstvo je izdalo odlok, ki ga kličejo »pijani odlok«. Minister pravi, da je prišlo v navado, da sprevodniki med vožnjo preveč pijejo. Kogar zasačijo v enem mesecu trikrat pijanega, sfrči iz službe. Če pa zasačeni dokaže dve uri kasneje, da ni več pijan, se mu kazni odpusti. Potemtakem se smejo ruski sprevodniki le po dvakrat na mesec opijaniti, tretjič pa le na pol.

Maščevanje kralja beračev.

Neki ruski raziskovalec poroča iz Kalgana, glavnega mesta Mongolije, med drugim tudi tole: berači v Kalganu so organizirani. Vsi stanujejo v stari razvalini zunaj mesta. Zvečer pridejo skupaj in oddajo vse, kar so priberačili, svojemu »kralju«, ki razdeli svoto v enakih delih članom organizacije. Ob enem poročajo »kralju« vse, kar se je podnevi pripetilo. Gorje meščanu, ki je odpodil berača brez miloščine! Večkrat se je zgodilo, da je našel meščan drugo jutro pred pragom svoje trgovine berača gobaveca ali pa celo mrliča z vsemi znaki kuge. Umevno, da so se nato vsi izogibali take trgovine. Povečini pa plačujejo trgovci prostovoljno vsak mesec prispevek »kralju beračev«, da se s tem ubranijo maščevanja.

Drzni roparji.

Iz glavnega romunskega mesta Bukarešta je brzel z vso naglico vlak proti Jassyju. Nakrat zasliši vlakovodja, da je nekdo potegnil alarmni zvonec, ki naznanja pretečo nesrečo. Nemudoma začne ustavljati vlak. Potniki, ki skočijo k oknom, vidijo pa v svoje veliko presenečenje, da zapuščajo prtljažni voz neznanci, noseč s seboj velike zavoje. Ko so železničarji in potniki hoteli zasledovati drzne roparje, so zginili v temi, svoj beg pa krili z neprestanim streljanjem.

30 milijard dediščine.

Zadnji turški sultan Abdul Hamid, ki so ga l. 1909. odstavili mladoturki, je zapustil dediščino 30 milijard italijanskih lir. Ta silna zapuščina se bo razdelila med 13 sultanovih otrok in 9 vdov. Premožanje obstoji med drugim iz obsežnih zemljišč v bivši evropski in azijski Turčiji. Samo petrolejski vrelci v Mezopotamiji, ki so bili sultanova last, predstavljajo vrednost 20 milijard lir.

Škorenj zlatnikov.

Kmetje iz Loznice v Bosni hodijo, če nimajo drugega dela, pobirat granate in šrapnele na bivša bojišča — in jih prodajajo za staro železo. Oni dan je na mladenič iz Loznice našel vojaški škorenj, ki je bil poln zlatnikov. Veselo presenečenje!

Živali govore.

Ministrstvo za poljedelstvo v Združenih državah skuša dvigniti živinorejstvo. Po državi potuje kmetijski učitelj, katerega spremljajo ena krava, ena svinja in dva prašička. Vse te štiri živali govore pravilno angleščino, a imajo to pomanjkljivost, da niso

žive. Izdelane so umetno v naravni velikosti in v vseh podrobnostih, tako da predavatelj lahko na njih razkaže poslušalcem ves njihov notranji ustroj. V olajšavo učitelju imajo pa te umetne živali v notranjosti gramofon. Ko učitelj kaže posamezne dele, slišijo poslušalci iz gobca krave ali prašička predavanje.

Zgodovina v 500 besedah.

Amerika je sklenila, da ovekoveči svoje ime v zgodovini, vklesani v granit. Prejšnji predsednik Calvin Coolidge, znan pod imenom »molčeči predsednik«, je dobil častno nalogo, naj vso zgodovino Združenih držav spiše v 500 besedah. Besedilo bodo vklesali v granitno steno gore Rushmore v državi Južna Dakota. Stena je gladka. Zgodovinski opis bo vklesan z velikanskimi črkami v 40 metrov dolg in 25 metrov visok prostor. Črke bo mogoče brati že iz daljave par kilometrov. Izračunali so, da bo v granit vklesana »zgodovina v 500 besedah« preživela pol milijona let.

Muzej pokvarjenih okusov.

V Štokholmu, glavnem mestu Švedske, so odprli l. 1909. muzej »slabih okusov«. Ondi zbirajo predmete, ki dobisi po izdelavi bodisi po tvarini ne odgovarjajo svojemu namenu. V dvoranah vidiš n. pr. razstavljene ure iz slame, umetne krizanteme iz človeških nohtov, kipce iz masla ali mila, kavne čašice iz svinca, naslanjache iz ostrih žebeljev, široke cvetlične lonce s tako ozkimi vratovi, da niti igla ne gre skozi itd. Muzej se vedno bolj širi, ker prihajajo od vseh strani novi darovi. — Se vidi, da slabi okusi še vedno prevladujejo.

Diamanti sveta.

Dragocenega kamna, ki često ne služi le za okras ženskih vratov, se precej pridobi na svetu. V južni Afriki najdejo letno za 966 milijonov lir diamantov, v ostali Afriki za 352 milijonov lir in v Braziliji za 37 milijonov. Kolumbija, južnoameriška republika, in Rusija pošljeta na svetovni trg za 9 milijonov lir smaragdov. Iz severne Azije pride pa za 23 milijonov lir safirjev.

Diamante navadno izpirajo iz rudonosnih rek. Prav poseben način pridobivanja teh zlahtnih kamnov se je pa razvil v puščavi Kalahari v južni Afriki. Znano je namreč, da afriški noji požro kakor naše srake vse, kar se blešči. Domačini so začeli loviti noje in izpirati njih želodce. Zgodilo se je, da so v enem nojevem želodcu našli nič manj ko 53 diamantov. Nojev želodec je bil vreden okoli 6 milijonov lir.

Race.

Objestni človek tekmuje že s pticami. Ameriški lovci se poslužujejo za lov na divje race letal in dosejajo baje lepe uspehe.

Zenska nečimernost.

V Varšavi na Poljskem se je skušalo ustreliti 22-letno dekle Ir. Wierbicka iz gole nečimernosti. Do dna duše jo je užalilo, ker so na tekmi izbrali za kraljico poljskih lepotic drugo deklico.

Pohišstvo iz bombaža.

Neki londonski trgovec z bombažem se je lotil izdelovati les iz bombaža. Baje je nova vrsta lesa, pravzaprav je to le močno stisnjeni bombaž, zelo uporabljiva za pohišstvo.

Popiti dokazi.

Jurija Buchhalterja, častivrednega meščana iz mesta Columbia v »suhic« Ameriki, je sosed, ki mu je zavidal krepčilne požirke piva, zatožil, da skriva v kleti 47 steklenic piva. Stvar je šla pred poroto, zakaj pitje je v Ameriki najhujši zločin. Preden so se porotniki umaknili v posvetovalnico, so zahtevali, naj se jim izroče steklenice piva, da se prepričajo, ali je notri res alkohol. Preteče pol ure, preteče ena, poldruga, dve... Tedaj se prižugajo očetje porotniki od posveta, kjer so ugotovili, da je bilo pivo res pivo in sklenili, da se obtoženec obsodi.

Zagovornik je pa vstal in trdil, da se porotniki motijo, zato morajo tudi on in sodniki na pokušnjo. Gredo v posvetovalnico, a steklenice so prazne. Porotniki so dokaze pogнали po grlu in sodniki zdaj ne vedo iz zagate.

Krvava dediščina.

Te dni je v Mehiki umrl veleposestnik José Mazata, ki je zapustil veliko premoženje in pa zapiske, ki so odkrili strašen zločin. V zapiskih Mazata popisuje, kako je prišel do svojega premoženja. Živel je s svojo osirotelo sestrično Lepu v bližini mesta Mehike. Takrat je imel 25 let, njegova sestrična pa — dedinja 100.000 pesov t. j. 120.000 zlatih kron — je bila še nedorastla deklica. Mazata je upravljal njeno premoženje in jo nameraval čez par let poročiti, da bi se polastil imovine. Zato je zasledoval deklico na vsakem koraku, da bi se ne zaljubila v koga drugega. Lupe je to kmalu zapazila in je skrivala, da je zaročena z mladim fantom, ki mu je bilo ime Cochez. Ko je Mazata zasledil njuno ljubezen, si je izmislil peklenski načrt, da mladega moža odstrani. Najel je ljudi, ki so mladega Cocheza pri vladi osumili vohunstva. Ko so l. 1899. izginile iz državnih blagajen važne politične listine, so Cocheza obdolžili sokrivde in ga zaprli. Mazatovi prigajni so pričali, da so v času, ko so listine izginile, videli Cocheza v hiši, kjer so bile listine shranjene. V resnici pa je bil Cochez to uro pri svoji izvoljenki. Nič ni pomagalo, da je vztrajno zagotavljal, da je nedolžen in da o kraji nič ne ve. Tudi pričanje njegove zaročenke je bilo zaman. Sodniki so verjeli Mazatovim sleparjem in obsodili Cocheza v dosmrtno ječo. Tam je že čez tri leta umrl.

Lupe je kmalu zatem umrla in njeno velikansko premoženje je podedoval Mazata. Trideset let je užival sadove svojega zločina. Toda vest ga je tako grozno pekla, da je malo pred smrtjo zapisal, kaj je storil, in zapiske priložil oporoki.

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

TRST, 17. februarja:

Krompir ogrski 40, domači 50.

Zelenjad: rdeči radič 400, zeleni 200, za kuhinje 240; vrzote 60 do 70, kapus 60 do 80, cvetača 50, špinača 300, solata endivija 80 do 100, domača 260 do 280.

Jajca uvožena 30, domača 45 do 50.

Domače zelenjave je na trgu čedalje manj, rdečega radiča premalo.

GORICA, 19. februarja:

Zima je malo pritisnila in zato je povpraševanje po naši zelenjavi predvsem iz Avstrije precej živo. Cene so sledeče:

Zelenjad: rdeči radič 250 do 300, zeleni 170 do 200; špinača 130, vrzote 20, motovilec 300 do 360, solata 200, šelna (zeleni) 120, peteršilj 45.

Krompir 45 do 50.

Jajca 40 do 45, maslo 12.50.

Gnojenje krompirju.

Naročnik piše: »Preteklo leto sem gnojil njivo za krompir z gnojem iz stranišča. Zrastla je nad dva metra visoka krompirjevica, gomolje pa je bilo nezadovoljivo. Kaj naj napravim, da zadržim rast krompirjevice ter pospešim razvoj gomolja?«

Visoko krompirjevico in malo gomolja je imelo lansko leto vse polno kmetovalcev širom dežele. Večinoma je tičal vzrok v slabem semenu, ki ni bilo za naše kraje.

Bujno rast krompirjevice pospešuje sicer enostransko gnojenje zemlje ali preobilno gnojenje z dušikom. Gnoj iz stranišča vsebuje obilo dušika in zato ni najboljši za krompir.

Krompir je rastlina, ki ostane navadno v zemlji malo časa. Če hočemo, da bo imel kaj od gnoja, ga mora prejemati v lahko dosegljivi obliki. Zato je krivo in nespametno gnojiti krompirju s surovim, to je slabo preperelim gnojem. Predno toliko segnije, da lahko nudi krompirju hrane, vzamemo krompir že iz zemlje. Tak gnoj pride v dobro le rastlini, ki sledi krompirju.

Če hočemo torej gnojiti krompirju, mu moramo gnojiti z dobro preperelim hlevskim gnojem ali pa z umetnimi gnojili. Širom dežele je mnogo kmetovalcev sklenilo, da ne bodo več sadili krompirja brez umetnih gnojil, posebno pa ne brez superfosfata in kalijeve soli. Izkustvo pravi, da potrebuje ravno krompir zelo mnogo navedenih snovi, to je fosforove kisline in kalija, dočim je teh snovi premalo v naravnem gnoju. Izkustvo tudi pravi, da ne napadajo krompirja v toliki meri bolezni, če smo mu gnojili z umetnimi gnojili.

Krompirju gnojimo z umetnimi gnojili tako-le: na vsakih 100 m² njive vzamemo po 6 do 8 kg superfosfata in po 2 do 3 kg 40% kalijeve soli. Obe gnojili doma enakomerno premešamo, potem ju pa raztrosimo vrh izorane njive, in sicer predno jo pobranamo in približno teden dni pred sajenjem krompirja. Krompir sadimo seve ko po navadi, to je ali v jarčke ali pod lopato. Ko krompir izide, potrosimo okoli vsake rastlinice po eno žlico

zdrobljenega čilskega solitra (nitrato di soda) ali apnenega nitrata (nitrato di calcio); ravnolotiko teh gnojil raztrosimo, ko krompir plevemo ali osipamo.

Ta krompir se torej sadi popolnoma brez hlevskega gnoja. Tako sajenje je mogoče, kjer je zemlja rahla, v težki, zabiti zemlji pa to ne gre; drugače nima namreč zrak dostopa do korenin. V težki zemlji je potreben hlevski gnoj; temu pa moramo na vsak način dodati vsaj nekaj superfosfata in kalijeve soli, in sicer na vsakih 100 m² vsaj 3 kg superfosfata in 1 kg soli.

Kdor bo dodal zemlji teh dveh gnojil, ne bo tožil o visoki krompirjevici in pomanjkanju gomoljev.

Dajte živini ovsal!

Če čitaš v listu »Tržni pregled«, ugotoviš, da imajo oves in otrobi skoraj enako ceno, čeprav je njih redilnost neenaka. Več vreden je oves, ker je lažje prebavljiv. Zato tudi zdravniki predpisujejo otrokom kašo iz oluščene ovsal. Za teleta, prašiče in sploh za vso še rastočo živino sveže (Nadaljevanje na 12. strani.)

ZAHVALA.

Podpisana se iskreno zahvaljujeva zdravniku g. drju Josipu Potrati iz Gorice, via delle Monache 1., ker je z veliko požrtvovalnostjo zdravil skozi dva meseca najino nevarno bolno hčerko Olgičo in jo rešil gotove smrti.

Gorica, 16. febr. 1930.

Herman in Marija Mally.

Odbor načelnštva in nadzorništva »Kmečke posojilnice« v St. Petru na Krasu, r. z. z n. z. naznanja, da se vrši REDNI OBCNI ZBOR v nedeljo dne 9. marca 1930. ob 15. uri v prostorih lastne hiše v St. Petru na Krasu št. 82 s sledečim dnevnim redom:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zбора. — 2. Poročilo načelstva. — 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1929. in razdelitev čistega dobička. — 5. Volitev načelstva. — 6. Volitev nadzorstva. — 7. Slučajnosti.

Opomba: V slučaju, da bi ne bilo dovolj članov navzočih ob 15. uri, se vrši drugi občni zbor ob 15.30 z istim dnevnim redom in sklepa pri vsaki udeležbi.

Odbor Kmečke posojilnice, r. z. z n. z.
v St. Petru na Krasu.

PREKLIC.

Podpisana gg. Abram Ivan in Štefan Kržišnik iz Idrije preklicujeva vse neresnične vesti, ki sva jih govorila proti g. Adolfu Rupniku iz Idrije št. 58 ter se mu zahvaljujeva, da ne postopa kazenskim potom proti nama.

Idrija, dne 14. februarja 1930.

Abram Ivan in Kržišnik Štefan.

Iščemo potnika!

Mora biti izobražen, uglajenega nastopa, prijazne vnanosti, znati mora italijanščino, srbohrvaščino in nemščino, imeti mora najboljša spričevala iz kakršnekoli trgovske stroke, potovati bo moral v Jugoslavijo za neko tuk. tvrdko z zdravstvenimi potrebščinami. Vožnje plačane, dnevnice, plača, provizija. Ponudbe je treba opremiti z vsemi zahtevanimi spričevali. Poslati je treba pod geslom »Viaggiatore — Potnik« na Pubblicità G. Cebovin — Trst, viale XX Settembre 65.

Avtorizirana civilna
inženirska pisarna

dr. ing. Gaberščik Oskar,
TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsakovrstne projekte; napravi načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic; izmeri in parcelira zemljišča; izdela zemljiške skice za kupno-prodajne pogodbe; razne cenitve za priviligirana posojila itd.

Gostilna „Alle CORRIE RE,

(tik Caffè Fabris)

v TRSTU — via Romagna št. 4.

|| Domača kuhinja, vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. — Postajališče ||
|| potniških avtomobilov in ljudi z dežele. ||

LASTNA ZALOGA VINA v Trstu Viale XX Settembre 94
Vijudno se priporoča

lastnik F. STRANCAR.

NAJTRONEJŠE POHIŠTVO

IN ZAJAMČENO
PO NAJNIŽJIH CENAH

dobite v tovarni

G. BIECHER

TRST — Via dell'Istria 27.

Najbolj moderne sobe, kuhinje in jedilnice, razpošiljamo po deželi.

Veliki popusti!

Darila

za poroke in krste

dobite v zlatarni

F. BUDA,

Trst, Corso Garibaldi 35,
via Roma 16.

Zobni zdravnik

dr. Robert Hlavaty

sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU

via S. Lazzaro št. 23-II.

Ob sredah in sobotah ordinira

v POSTOJNI

Dr. Emil Gresic,

sin,

zdravnik in porodničar,
bivši asistent kr. bolnišnice za porodništvo in ženske bolezni v Turinu,

dr. Gresic Emil - oče,
zdravnik,

sprejemata v Gorici,

Piazza Vittoria šte. 5 (na Travniku),
na isti strani, kot je cerkev.

rujemo, da jim krmiš kuhan oves mesto otrobov. Oves je tudi bolj zdrav. V denarju pa itak ničesar ne prištedimo, če pokladamo otrobi mesto ovsa.

Živinska sol

je posebno v zimskem času potreben dodatek h krmi, katero dela bolj tečno in prebavljivo. Najbolje je, da raztopiš živinsko sol v mlačni vodi ter z njo poškropiš krmo. Na vsako glavo goveje živine vzamemo dnevno 50 gramov soli, to je eno vrhano žlico.

Kako sušiš kunčeve kože?

V mestu in na deželi redi marsikdo kunce (domače zajce). Z mesom pripravljajo rižot ali golaš s krompirjem. Koža pa navadno konča žalostno, četudi bi prav lahko dobili za njo vsaj par lir. Navadno kože niso pravilno posušene. Mnogi oderejo kunca na meh in pustijo gladki del kože zunaj, notri pa natlačijo malo slame ali napnejo kožo s palčko. Za tako kožo da kupec malo, ker jo težko uporabi.

Največ je vredna kunčeva koža, če je tako-le sušena: ko si odrli kunca na meh, prereži kožo na trebuhu po celi dolžini telesa. Navadno odrežemo glavo in ušesa, lahko pa jih tudi pustimo; rep pustimo pri koži. Tako prerezano kožo pribijemo na desko — dober je tudi pokrov zaboja — in sicer tako, da pride dlaka ob desko, na zunanaj pa odrta, gladka stran, ki se tako lahko posuši. Ko napenjamo kožo na desko, jo nategnemo v smeri glava rep, da postane daljša; na širino je ni treba toliko napenjati, da se ne naguba.

Koža se ne sme sušiti na prehudi vročini, torej ne blizu peči. Suho kožo lepo skrtači in posuj z naftalinom in spravi v zaboj, da ne pridejo molji.

Tako posušene kože plača krznar mnogo bolje ko pa napete na meh.

Nove postave.

O POROŠTVU ALI AVALU.

Poglavje o meničnem poroštvu je zelo važno. S tujo besedo imenujemo poroštvo aval. Koliko naših gospodarstev je propadlo, ker je bil gospodar osleparjen s poroštvom pri menici. Zato je potrebno, da natančno razložim vsebino in pomen meničnega poroštva.

Obveznosti meničnega poroka.

Menični porok ne jamči samo, da bo plačal dolžnik menico, marveč jamči na splošno, da bo menica plačana. S poroštvom prevzame porok (avalist) samostojno menično obveznost in poroštvo je veljavno, četudi bi bil n. pr. podpis dolžnikov ponarejen (falsificiran) ali če bi bila obveznost dolžnikova neveljavna, ker je pravno nesposoben.

Kako prevzameš menično poroštvo?

Kdor hoče biti menični porok, mora napisati na menici »per avallo« ali podobno izjavo in podpisati to izjavo s priimkom in imenom. Če se porok podpiše in ne pristavi podpisu »per avallo« ali druge podobne izjave,

TEDEN ZA

hišno opremo

Vam nudi

izredno priložnost,

da si nakupite najbolj moderne in najlepše reči v veliki izberici za oplešavo stanovanja.

Preproge vseh vrst.

Pregrinjala za divane, najbolj moderne.

Preproge za hodnike v vseh višinah.

Preproge za pri postelji v vseh barvah in risbah.

Pregrinjala vseh vrst.

Zavese v največji izberici.

Zameti po najrazličnejših cenah.

Blago za pohištvo v bogati izberici.

Blazine po reklamnih cenah.

Tralž po primernih cenah. i. t. d. i. t. d.

NB. Cene na blagu v izložbah se razumejo brez odbitka.

Oglejte si naše umetniško urejene izložbe!!

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST

Corso V. E. III št. 16

prevzame kljub temu, poroštvo. Zato je potrebno, da oseba, ki podpisuje menico le kot priča, doda svojemu podpisu besedo »teste« = priča, ker bi drugače veljal za poroka. Na to naj naši ljudje posebno pazijo. Mnogi so hoteli podpisati menico kot priče, a niso podpisu dostavili besede »teste«, in zato so morali plačati menico kot poroki.

Porok jamči za dolžnika, ki ga izrecno imenuje v poroštvu izjavi. Če pa ne imenuje dolžnika, za katerega hoče prevzeti poroštvo, ga je treba po zakonu smatrati za poroka dolžnika, ki nosi glavno obveznost, to je pri lastni menici izstavitelja (emittente) in pri trati akceptanta.

Porok postane s podpisom vzajemno (solidarno) odgovoren z dolžnikom. Zato upnik ob zapadlosti lahko zahteva plačilo od poroka ali pa od dolžnika. Ako je porok menico plačal namesto dolžnika, ima nasproti dolžniku tako zvano regresno pravico. Porok namreč lahko zahteva menično tožbo, da mu dolžnik povrne znesek.

Če je bilo za istega dolžnika več porokov in je eden izmed njih menico plačal, sme tale zahtevati od porokov z navadno tožbo, da plača vsak enak ali pa dogovorjen del. Na splošno odsvetujemo našim ljudem prevzemati menično poroštvo. In če že hoče biti kdo porok, naj dobro premisli, komu gre za poroka, ali je dolžnik pošten in zanesljiv in kar je glavno, ali ima dolžnik čisto ali vsaj ne preveč zadolženo premoženje.

VPOKLIC POD OROŽJE.

Dne 1. marca bodo morali iti pod orožje:

1. vojaki, ki bodo morali odslužiti redno vojaško dobo (18 mesecev) pri konjenici ali pri topništvu s konjsko vprego, ako NIMAJO izpričevala, da so z dobrim uspehom dokončali drugi predvojaški tečaj. Vpoklicani pa bodo, le a) če so se rodili meseca junija, julija, avgusta, septembra, oktobra, novembra ali decembra 1909. ali b) če so bili potrjeni z letnikom 1910., a pripadajo prejšnjim letnikom in c) če so se rodili v mesecu januarju 1910.

2. Vojaki, četudi imajo zgoraj omenjeno izpričevalo, a so se rodili meseca junija, julija, avgusta ali septembra 1909. ne glede na to, kakšnemu oddelku so bili dodeljeni.

3. Vojaki, ki morajo odslužiti redno vojaško dobo in ki so bili dodeljeni konjenici ali pa topništvu s konjsko vprego, naj imajo zgoraj imenovano izpričevalo ali ne, ako so bili rojeni meseca januarja, februarja, marca, aprila ali maja 1909. in v prejšnjih letih, katerim je bil priznan začasen dopust, ker se je njihov brat nahajal pod orožjem, a je medtem že odslužil ali bo odpuščen iz vojaške službe pred 1. marcem 1930.

4. Pozvani bodo pod orožje 1. marca 1930. tudi vojaki, katerim je bil priznan odlog vojaške službe zaradi študija, ako je ta razlog medtem odpadel in če ne vložijo prošnje, da se jim še za naprej prizna ta ugodnost.

IZVEDENEC ZA ZDRAVLJENJE
KILE
BREZ OPERACIJE.

Bolni na kili se lahko z zaupanjem obrnejo na osebo znanega in izkušenega ortopeda ter pri njem naročijo posebno pripravo za zdravljenje.

Vpoštevanja vredno je spričevalo dr. J. Cav. uff. Vincenca Rotondaro, mornariškega polkovnega zdravnika, Fondamenta Misericordia št. 2625, Benetke, ki je pisal pohvalno pismo za aparat BECCHI, katerega je nasvetoval številnim bolnikom in ki ga je lahko pri vsakem slučaju uporabljaj.

Opozarjamo, da bo ortoped Becchi prišel v naslednje kraje:

- v Gorico: 6. in 7. marca, hotel »Angelo d' Oro«,
- v Trst: 8. in 9. marca, hotel »Europa«,
- na Reko: 10. in 11. marca, hotel »Rojak«,
- v Opatijo: 12. marca, penzija »Mesler« (piazza Mercato),
- v St. Peter na Krasu: 13. marca, hotel »Rebec«,
- v Dinjan: 14. marca, hotel »Dante Alighieri«,
- v Polo: 15. marca, hotel »Miramare«,
- v Zader: 16. marca, hotel »Bristol«,
- na Mali Lošinj: 17. in 18. marca, hotel »Italia«,
- na Cres: 19. in 20. marca, hotel »Adria«,
- v Labinj: 21. marca, hotel »Monte Maggiore«,
- v Pazin: 22. marca, hotel »Roma«,
- v Buzet: 23. marca, hotel »Alla Fontana«,
- v Tržič: 24. marca, hotel »Al Cervo«.

Na zahtevo gre ortoped tudi na dom.

KABINET ROENTGEN

primarija
dr. AVGUSTA DE FIORIJA
je odprt vsak dan v Gorici,
Corso Vittorio Emanuele III št. 14,
od 9. — 12. in od 2. — 4.
V juliju in avgustu je ob nedeljah zaprt.

CENIK
za leto
1930.

Izšel je

nov, bogato
ilustrirani
CENIK

s 300 raznimi
vrstami odličnih
semen, prvovrstnim
kmetijskim orodjem
in pripomočki
za pokončevanje
škodljivcev
z navodili, kako
se uporabljajo.
Razpošiljam ga
na zahtevo
brezplačno.

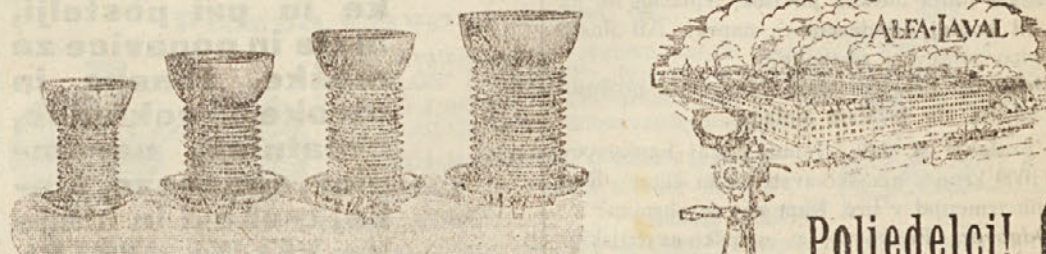
JUST UŠAJ,
GORICA,
Piazza della Vittoria 4.

NADALJUJE SE prodaja vseh zimskih predmetov z velikimi popusti

pri **S. LEVIJU**
TRIESTE - via S. Lazzaro št. 9 - TRIESTE

Madapolan	po L. 1.90
Kotonina rjava	po L. 2.—
Madapolan najfinejši	po L. 2.20
„Pelle uovo“	od L. 2.40 naprej
Platno „Madonna“	po L. 2.40
Dovlas težak po	po L. 3.—
Platno pravo „Irlanda“	po L. 3.30
Platno „Sola“ najboljšje	po L. 3.40
Kotonina za rjuhe, 150 vis.	po L. 4.50
Dovlas za rjuhe, močno	od L. 5.50 naprej
Brisače	od L. 1.90 naprej
Brisače na m. platnene	od L. 2.70 naprej
Velika izbira gobastih brisač	
Zefrji za srajce	od L. 2.90 naprej
Namizni prti	po L. 4.50
Obrobijeni prtiči po L. 1,	1.20, 1.50 kos
Barvani prti	od L. 5.50 naprej
Zamet za hlače po L. 6.50,	7, in 8.—
Nogavice	od L. 1.50 uapref

Obiščite nas in prepričajte se o cenah!

Uvažujte da je treba mleko ohladiti brž po molži.

Naši VALJASTI OHLAJEVALNIKI za v hlev so močni, enostavni in ekonomični.

Vprašajte za pojasnila:
Družba ALFA LAVAL - Milan (119),
via Farneti 5

Vsi stroji in naprave za mlekarne. - Največja svetovna tvrdka za prodajo POSNEMALNIKOV.

Nadzornik za Julijsko Krajino:
CORRADO BAN - GORICA - VIA CAPRIN 25.
(nasproti sev. postaji.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 113: Železnica mi dela veliko škodo na senožeti, ki leži ob progi Gorica-Trst. Kam naj se obrnem za odškodnino?

Odgovor: Kakšno škodo? Prošnjo napravite na tale naslov: Direzione delle Ferrovie statali, Trieste.

Vprašanje št. 114: Sem letnika 1910. in potrjen k vojakom; raje pa bi šel h karabinerjem. Kam naj se obrnem? Koliko let bom moral služiti?

Odgovor: Služili boste vsaj tri leta. Najbolje je, da napravi prošnjo voditelj bližnje orožniške postaje.

Vprašanje št. 115: Sosed je zbolel ter poklical tri priče radi oporoke. Ena priča je pisala, bolnik je podpisal, sopodpisale pa so vse tri priče. Zapustnik je umrl. Ali ima ta oporoka veljavo?

Odgovor: 1) Če se je to zgodilo po 1. juliju 1929. je oporoka neveljavna. V našem listu smo že pisali, da pozna italijanski zakon le tri oblike oporoke: a) lastnoročno oporoko, katero mora oporočnik sam celo napisati, datirati (to je zapisati dan, mesec in leto, ko je oporoko napravil) in na koncu podpisati; priče so pri taki oporoki nepotrebne; b) notarsko oporoko in c) tajno oporoko, katero lahko napiše tudi tretja oseba ali oporočnik sam; če jo napiše v celoti ali deloma tretja oseba, mora oporočnik podpisati vsako polovico papirja.

2. Če je bila v Vašem slučaju oporoka napravljena pred 1. julijem 1929., je veljavna še dve leti, to je do 30. junija 1931., ako jo je pokojni podkrižal v navzočnosti vseh treh prič. Če pokojni ni znal čitati, je moral eden izmed treh prič oporoko prebrati in pokojni je moral izjaviti, da je to njegova poslednja volja. Če je ena in ista priča oporoko napisala IN pokojniku tudi prečitala, je oporoka neveljavna.

Vprašanje št. 116: Moja sestra dela na domu s pletilnim strojem. Pičel zaslužek ima le med zimo. Ali mora plačati poseben davek in kje naj se prijavi?

Odgovor: Če malo zasluži, ni treba ne javljati in ne plačati davka.

Vprašanje št. 117: Lansko leto so rekli, da veljajo pri dvokolesih krmila za tekmo le do konca 1. 1929. Ali se smem še voziti z istim kolesom?

Odgovor: Krmilo morate spremeniti.

Vprašanje št. 118: Invalidna komisija mi je priznala julija meseca povisek, izplačan mi pa je bil komaj od decembra naprej. Ali imam pravico zahtevati zastanke?

Odgovor: Pravico imate. Napravite prošnjo, če mislite, da se Vam izplača.

Vprašanje št. 119: Imam nekaj bankovcev po 1000 kron z nemško-avstrijskim žigom. Rad bi jih izmenjal v lire. Kam naj se obrnem?

Odgovor: Bankovci z nemško-avstrijskim žigom (Deutschösterreich) so brez veljave. Ko se bodo ostali avstrijski bankovci zamenjali, bomo javili.

Vprašanje št. 120: Pred dvema letoma sem bil pogojno kaznovan na 3 mesece zapora in 300 lir globe. Ali sem pomiloščen?

Odgovor: Sodeč po kazni, ste pomiloščeni, vendar ne moremo tega z gotovostjo trditi, ker niste navedli prestopka, radi katerega ste bili obsojeni.

Vprašanje št. 121: Ali se še dobi potni list za v Belgijo in kje?

Odgovor: Preskrbite si iz Belgije delovno pogodbo in na županstvu napravite prošnjo za potni list.

V četrtek 19. februarja

se otvori trgovina

tvrdke

G. CORETTI,

naslednica tvrdke

GIUSEPPE STRUCHEL, Trst,

via Mazzini 36 via S. Caterina 7.

Bogata izbira volnine za moške in ženske, svilenine, žametov, bombaževine, platnine na metre in v izdelkih; prti, brisače, kuhinjske cunje, robci, preproge, pregrinjala, zaves e, preproge za hodnike in pri postelji, maje in nogavice za moške, ženske in otroke, rokavice, ovratnice, naramnice, spodveze, čipke, trakovi in blago V VELIKI IZBERI.

Vse blago je novo, prve kakovosti in se bo dalo ob otvoritvi na prodaj po

zelo nizkih cenah, in sicer

po tovarniških kot poklon cenj. odjemalcem. Cene stalne !!

„Al buon mercato“

TRST — Via Arcata 16 — TRST

Velika zaloga moških in deških oblek. — Štarske jope z navadnim in kožuhočinastim ovratnikom. Suknje, površniki, delavske obleke, posamezne hlače in jopiči.

Govorimo slovenski. Cene zelo ugodne.

Zobozdravniški ambulatorij

TRST — Via delle Sette Fontane 6.

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Našim ljudem z dežele poseben popust za potne stroške. Govori se slovenski. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9.—13. in od 15.—19. Ob nedeljah od 10.—12.

PHENIX

Francoska zavarovalna družba za življenje in požar.

Italijanska zavarovalna družba

CAVALLI.

Glavno zastopstvo

TRST, Via S. Lazzaro 8. tel. 4-48-50.

Zastopnik za goriško in tržaško pokrajino g. ANTON POSEGA, RAZDRTO

Za obuvalo rabite

SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria štev. 4

Telefon N.ro 72-73.

Najvišje cene
plačujem za

KOŽE

kun, zlatič, dihurjev, vider, jazbecev, veveric, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH - TRIESTE

Via Cesare Battisti 10/II, vrata 16. Telefon št. 68-81
Sprejemajo se pošiljave po pošti.

Vprašanje št. 122: Na dražbi sem kupil zemljišče, ki ima ravno po sredi pot, pa ni vknjižena. Ali lahko zabranim mejniku prehod po ti poti?

Odgovor: Če je pot od pamtiveka, ne morete.

Vprašanje št. 123: Moj sin letnika 1910., potrjen k vojakom ima dva brata; eden je v 15. letu, drugi v 12. Jaz sem star 55 let. Ali ima sin pravico do skrajšane vojaške službe?

Odgovor: Ima, ker nima brata, ki bi imel nad 16 let. Napravite takoj prošnjo, če je že niste ob naboru.

Vprašanje št. 124: Mojih pet otrok je dobilo hud, oslovski kašelj. Koliko časa traja in kako se lajša?

Odgovor: Otroke držite v dobro prezračeni sobi; če je lepo vreme, pustite jih na prosto; gorki čaji jim bodo zelo koristili. Kar se zdravi tiče, se obrnite na zdravnika.

Vprašanje št. 125: Kakšna bolezen je to »psoriasis«?

Odgovor: »Psoriasis« je zelo nadležna kožna bolezen, ki se zelo rada ponavlja. Zelo uspešno se zdravi z arzenovimi zdravili, recept pa more dati le zdravnik.

Vprašanje št. 126: Imam vedno težke prsi in na obrazu se mi kažejo nehote znaki žalosti in razburjenja, čeprav nisem ne žalosten ne jezen in ne razburjen. Kako naj si pomagam?

Odgovor: Zgodaj pojdite spat, zgodaj vstajte, opustite tobak, kavo in vino in mir se vam gotovo povrne.

Vprašanje št. 127: Kakšno zdravilo je proti mozoljem na obrazu in na telesu? Ali se da na kakšen način koža na obrazu spremeniti iz temne v bolj svetlo barvo?

Odgovor: Zoper mozolje na obrazu je še najboljša zelo stroga snaga. Priporočamo vam katranovo milo (Teerseife). Naravnim potom se koža na obrazu ne dá pobeliti.

Vprašanje št. 126: Kdaj naj gnojim grahu z umetnimi gnojili, ali kadar ga sadim ali kadar ga ogrebam?

Odgovor: Čitajte v letošnji četrti številki člančič »Gnojenje grahu«.

Vprašanje št. 129: Iz vina sem hotela spraviti plesen z oljem, pa je pritisnila zima in je olje med vinom zmrznilo. Kaj naj napravim?

Odgovor: Počakajte, da se olje raztopi, saj zmrznjeno olje ne škodi vinu.

Vprašanje št. 130: Ali je mogoče poslati vino na Holandsko?

Odgovor: Je mogoče; drugo vprašanje pa je, če se izplača. Pot po suhem je predraga, poleg tega ni vipavsko vino po holandskem okusu.

Vprašanje št. 131: Ker pojdem v Belgijo, bi si rad kupil slovensko-francoski slovar! Ali bi lahko dobil knjigo, ki govori o elektriki?

Odgovor: Knjige dobite pri Katoliški knjigarni v Gorici (via Carducci 2). Francosko-slovenski ali pa slovensko-francoski slovar stane po 25.20 lir, majhna slovensko-francoska slovnica pa 6 lir. O elektriki govori vsaka fizika, najboljša je Reiserjeva, ki stane okoli 30 lir.

Vprašanje št. 132: Kam naj se obrnemo po odškodnino za zemljišča, ki so jih vzeli za letališče?

Odgovor: Letališče v Ajdovščini zavisi od Goriške deželne uprave, vsa ostala od vojnega ministrstva. Prosite obč. načelnika, naj napravi potrebne korake, da pridete čimprej do odškodnine.

Vprašanje št. 133: Imam na pašniku nekaj smrek. Ali jih smem posekati brez dovoljenja gozdne milice?

Odgovor: Ne!

Zelo važno za skrbne gospodinje in krčmarice!

Aluminijeva posoda na vago po 25 lir kg.

Zelo znižane cene. Po naravnost smešnih cenah razprodajamo razno vrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebščine.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivši vojašnici.)

Dott. GIUS. COMEL,

specialist za bolezni v ušesih, nosu in grlu,

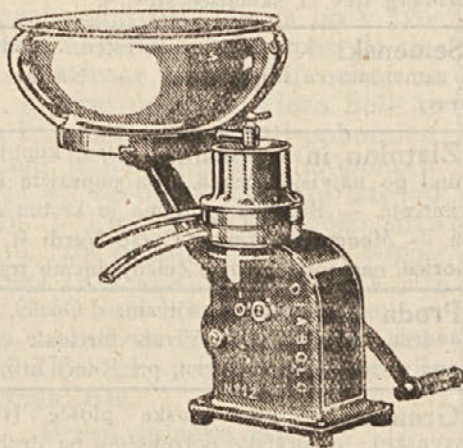
bivši operater na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti-ja v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah. Sprejema od 9.-11. predp. in od 3.-4. pop. Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

ZDRAVNIK
dr. Gresic Adalberto,
starejši sin,
sprejema vedno v svojem ambulatoriju v GORICI, na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/1. nad lekarno Cristofoletti.

TOLMIN
Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt,
izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem (na Bavarskem)
sprejema
v Tolminu vsako soboto in nedeljo (pri drju Bussiju),
v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

KMETOVALCI!

Radi višjih cen masla je sedaj čas zelo ugoden, da si nabavite posnemalnik

DIABOLO.

Posnemalnik Diabolo izdeluje A. B. Pumpseparator v Stockholmu na Švedskem, ki je največja tovarna na svetu za izdelovanje posnemalnikov. Ti so radi svojega prvovrstnega materiala, sestave, trajanja in lahke rabe od kmetov priznani za NAJBOLJŠE.

Večletno jamstvo tovarne.
Plačljiv je tudi v manjših obrokih.
Iščemo krajevne zastopnike.
Zahtevajte brezplačne cenike!

Agenzia Generale per scrematrici Diabolo, Bolzano.

Za vsa pojasnila pišite na naslov:

Vittorio Jonson — GORICA, Via Contavalle 4-II.

Josip Kerševani, Gorica,
Piazza Cavour št. 9.

Zaloga šivalnih strojev svetovnoznanih tovarn "MUNDLOS" in "PFAFF", dvokoles originalnih BIANCHI, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestljivih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica:

GORICA — Piazza Cavour št. 5

Bencin „LAMPO“

Bencin „LAMPO“

Najboljši pietilni stroji nemške tovarne „Sandler & Graff“. Brezplačen pouk v umetnem voženju in platenju. Telefon št. 415. Brzojavke: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica
CORSO G. VERDI št. 32
priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.
Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.
BLAGO SOLIDNO. **CENE ZMERNE.**

Valuta — tuji denar.

Dne 19. februarja si dal ali dobil za	
1 dolar	19.08 lir
1 angl. funt	92.90 lir
100 dinarjev	33.70 lir
100 šilingov (avstr.)	269.05 lir
100 čeških kron	56.60 lir
100 nemških mark	456.15 lir
100 švic. frankov	368.80 lir
100 franc. frankov	74.80 lir
100 belga	266.25 lir

Beneške obveznice 73.50; obveznice »Consolidato« 79.80.

Loterijske številke

Dne 15. februarja 1930.

Bari	58	16	27	60	11
Florenca	40	36	29	30	9
Milan	61	17	29	88	75
Neapelj	56	61	20	48	89
Palermo	90	29	5	81	75
Rim	85	13	84	21	34
Turin	60	28	9	24	2
Benetke	9	53	14	43	49

Semnji v prihodnjem tednu.

Ponedeljek, 24. februarja: Cerkno, Zminj, Roč.

Torek, 25. febr.: Buje.

Sreda, 26. febr.: Divača.

Četrtek, 27. febr.: Gorica, Višnjan.

Sobota, 1. marca: Postojna, Vodnjan.

ZDRAVNICA

dr. VILMA DOMINKO,
bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo
in ženske bolezni v Florenci

sprejema

od 10. - 12. in 15. - 16. ure

GORICA,

ulica Corso Vittorio Emanuele III. številka 59.
Posebnost: zdravljenje z ultravijoletnimi žarki.

TOLMIN.

Preizkušeni
DENTIST**ROBERT BERKA**SPREJEMA
kot doslej

vsako nedeljo pri
drju Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.

Knjigovodja, dvajsetleten, išče službe v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo lista pod geslom »Knjigovodja«.

Prižnico, leseno, dobro ohranjeno, proda oskrbništvu župne cerkve na Katinari pri Trstu.

V Sežani, štev. 44., je na prodaj trpežen čevljarški šivalni stroj po ugodni ceni. — Več se izve v Šmarju pri Sežani, štev. 6.

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala: Katoliška tiskarna v Gorici.
Riva Piazzotta štev. 18.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana i liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je: Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

400 orehovich sadik od 1 do 3 m visokih prodam. — Sorta, Branica, p. Štanjel.

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Stefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa pe najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Kupim borov in hrastov gozd za sekanje ter oddam trgovino jestvin s koncesijo v Gorici. — Naslov pri upravi.

Škropilnice najnovejšega sistema izdelujem ali predelujem. Kupujem tudi vsakovrstno staro kotlovinu. Alojzij Leban, Gorica, via Morelli 15.

Prodajam 200 kg pršnega medu. — Cena po dogovoru. — Grlj Anton — Podgrad 40.

Vse pogrebne predmete: vsakovrstne rekve, vence, sveče itd. dobite vedno 20 odstotkov ceneje kot drugod pri Josipu Saksidi, Dornberg štev. 3, skladišče štev. 4.

Semenski krompir, prvovrsten, prodam ali zamenjam za briško vino. — Naslov pri upravi.

Zlatnino in srebrnino, staro, kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmska, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

Proda se hiša s tremi njivami v Gorici, via Mandria. Pojasnila daje Vivaio forestale (Državna drevesnica) v Gorici, pri Rdeči hiši.

Gramofone, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potrebščine na drobno in debelo dobite v knjigarni Wokulat, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. štev. 7.

Breskve, enoletne cepljenke in hruške »vrz tolanke« prodam. — Franc Travižan, Št. Peter pri Gorici 151.

Posnemalnik »Melotte«, dobro ohranjen, posnemlje 325 litrov na uro, se vsled večjega obrata poceni proda. Kupci naj se obrnejo na: »Živinorejsko zadrugo«, Pečine, p. Slappe d' Idria.

Čebelarstva zadruga v Gorici, via S. Giovanni 6, naznanja, da prične tudi lesot s predelavo voska. Vsi, ki bi radi predelali vosek v satnice, naj pošljejo zadrugi vosek najkasneje tekom 1. aprila 1930. Opozorjamo tudi, da kupuje naša zadruga čist vosek po najvišjih dnevnih cenah.

Dimnikarski vajenec se sprejme takoj v učenje. — Ivan Kolar — Postojna.

Zadruga v Selu, pošta Cernizza Goriziana, prodaja prvovrstno vino, last članov, po najugodnejših cenah.

Perutninski zavod v Hraščah pri Postojni proda 1 valilnik za 300 jaje, 1 valilnik za 200 jaje (91 odstoten uspeh) in 1 umetno kloščo za 300—500 pitk.

Pekovski pomočnik išče dela. — Ime pove uprava.

Prah za kokoši, da nesejo več jaje, dobite v trgovinah in pri Perutninskem zavodu v Hraščah pri Postojni. — Lasten izdelek.

Harej Rafael — Dornberg, manufakturna trgovina in krojačnica, naznanja, da ima dobro založeno trgovino z vsakovrstnim blagom. Blago za moške in ženske, klobuke, čepice, vsakovrstne drobnarije, posebno za krojače in šivilje, katerim dajem pri nakupu popust.

Trte, cepljene in bilfe po nizkih cenah dobite pri Ivanu Forčiču, Presserie, p. Comeno.

Kmečko delav. gospodarska zadruga v Dobravljah — v likvidaciji — p. S. Croce di Aidussina — prodaja iz proste roke nepremični in premični inventar, ki ga tvorijo obsežna stavba, pripravna za vsako trgovsko obrt, velika vinska klet z nad 1200 hl, vinske posode v dobrem stanju, moderna destilacija za žganje z velikim rezervoarjem ter z vsemi potrebnimi pripravami za vinsko klet: filtro, sesalko itd. Povsod je vodna napeljava in pred stavbo javna tehtnica.

Posestvo je na prodaj v Hruševici pri Štanjelu. Proda se za vsako ceno. Za pojasnila se obrnite v Tupelče štev. 16.

Kober C. C. 5. Araman, Marvedre, 420 A. Kolči za nasade. Cepljenke in bilfe II. vrste. — Ivan Forčič, Presserie, p. Comeno.

Oddajam cepiče od prvovrstnih zgodnjih črešenj, ki so mi dospelje iz Nemčije. — Just Ušaj, Vnoagraria, Gorica, Piazza Vittoria 4.

Pekovski pomočnik išče službe. Nastop po dogovoru. Naslov pri upravi.

Na novo priporočam svojo zalogo pohištva v Tolminu (Brenčičeva hiša) in v Solkanu. Franc Kancler, Solkan 427.

Več tisoč trt, ameriške bilfe več vrst ima na prodaj trtnica R. Tavčar, Ivanjigrad — Casteljovanni, p. Comeno.

Enaintridesetleten mladenič želi znanja z dekletom ali vdovo, z majhnim posestvom, da bi se ožehil. Ponudbe na tržaško podupravo pod geslom »Bodočnost«.

Trgovske knjige: Za malo odškodnino dobiš doma od strokovnjaka točna navodila, kako moraš voditi trgovske knjige po novem zakonu. Javi se z dopisnico upravi pod geslom »Trgovske knjige«.

Zgubljen. Med Komnom in Nabrežino sem zgubil orodje za motorno kolo »Ariel«. Najditelja naprošam, da se javi: Tance — Nabrežina.

Ugodna prilika: prodam hišo, pripravno za trgovino, z majhnim stanovanjem, avtomobil »509« s štirimi sedeži. — Gorica, Raštel, štev. 36.

Zlatarna - urarna.

G. STEINDLER - TRST
via G. Gallina 2. — — — — — Telef. št. 74-11
Izbera darov za

poroke, krste in godove.

Popravlja ter izboljšuje zlatnino in srebrnino.